

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

1/2025 / ročník XXXIV / 39 Kč

Prokop Brož jmenován pomocným biskupem

8 Svatý rok 2025

15 Lesní škola sv. Františka

10 Historické souvislosti vzniku diecéze

27 Povídky na pokračování

Apoštolský nuncius v Hradci Králové

Apoštolský nuncius Mons. Jude Thaddeus Okolo
oznámil 2. prosince 2024 v biskupské rezidenci v Hradci Králové
nového pomocného biskupa královéhradeckého – Prokopa Brože.

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Bolest není jen cesta
ke hněvu a zoufalství
Mons. Pavel Rousek
- 8 **svatý rok**
Svatý rok 2025
- 10 **historie diecéze**
Historické souvislosti vzniku
diecéze v roce 1664
- aktuality**
- 14 Lesní pedagogika
- 15 Lesní škola sv. Františka
- 16 **život církve**
Kdyby kultury nebylo...
- 18 **historie**
Vojevůdce Jan Žižka: lapka
nebo geniální stratég?
- 22 **pastorace**
- 27 **povídky na pokračování**
Prach a popel
- 34 **Papežská misijní díla**
- 35 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Ondřej Štulc
Tisk: Tiskárna Garamon s.r.o.,
Hradec Králové.

Cena: 39 Kč.
Roční předplatné: 429 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 / 5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Jubilejní rok 2025: Cesta k duchovní obnově a naději

Stojíme na prahu nového roku 2025, který slavíme jako rok Jubilejní či jako Svatý rok. Tato tradice, zakořeněná v katolické tradici, nabývá v dnešním světě nového významu a poskytuje nám příležitost k duchovní obnově, reflexi a posílení naší víry.

Historie Svatých roků

Kořeny najdeme v biblickém učení a tradici židovského národa. V judaismu byl každý padesátý rok vyhlášen jako jubilejní rok, kdy měly být odpuštěny dluhy, prodané pozemky vráceny původním vlastníkům a otroci osvobozeni. Tento koncept ukazuje na důležitost odpuštění, obnovy a spravedlnosti.

Katolická tradice zavedla Svatý rok ve 13. století, kdy byl poprvé vyhlášen papežem Bonifácem VIII. v roce 1300. Od roku 1475 se konají každých 25 let, přičemž existují výjimky, kdy jsou vyhlášeny tematické Svaté roky. Poslední takový mimořádný Svatý rok jsme prožívali jako rok Božího Milosrdenství v roce 2016. Svatý rok je vnímán jako čas milosti, obrácení, odpuštění hříchů a bratrského společenství.

Duchovní obnova a reflexe

Svatý rok je především obdobím duchovní obnovy. Je to čas k zamyšlení nad vlastními životy a hodnotami, které nás naplňují. V dnešním uspěchaném světě, kde se často zaměřujeme na materiální úspěchy a denní povinnosti, bývá obtížné zastavit se a zamyslet nad hlubšími náboženskými tématy.

Svatý rok přináší jedinečnou příležitost zhodnotit naši víru. Můžeme přehodnotit vztahy s rodinou, přáteli a s Bohem. Věnování se modlitbě, meditaci a duchovní literatuře nám může pomoci objevit nové dimenze naší víry a vést nás k usmíření s našimi blízkými.

Posílení společenství

Další aspekt Svatého roku spočívá v posílení společenství. Ano, přátelé, využijme sílu společenství, sjednotme se a pracujme na společných cílech, jako je pomoc potřebným, ochrana životního prostředí či podpora sociální spravedlnosti. Tím, že společně konáme dobré skutky, posilujeme nejen své vztahy s druhými, ale také se učíme být lepšími lidmi.

Svatý rok je i příležitostí pro farnosti a církevní organizace, abychom při akcích, které budeme organizovat, přispěli každý svým dílem k obohacení života ostatních. Staňme se tak svědky Božích obdarování, svědky Boží štědrosti vůči člověku.

Cesta k naději

V době nejistoty, válek a ekonomických krizí může Svatý rok poskytnout naději. Jsme vybízeni k tomu, abychom se stali nástroji míru a lásky ve svých společenstvích. Vědomí, že můžeme mít pozitivní dopad na svět kolem nás, může posílit naši víru a motivovat nás k akci. To, co Svatý rok nabízí, je nejen možnost k nápravě a odpuštění, ale také výzva k tomu, abychom byli světlem v temnotě. V každodenním životě můžeme rozvíjet místo lásky, tolerance a porozumění, poskytovat ruku těm, kteří ji potřebují, a stát se opravdovými učedníky Krista.

K tomu ať nám žehná Ten, který je Cesta, Pravda a Život.

Bolest není jen cesta ke hněvu a zoufalství

Na první pohled působí až plaše. Přesto má za sebou velké věci. Tak třeba uvedl v život Diecézní centrum života mládeže Vesmír, které mnoho let vedl. Dnes je spirituálem a prezidentem Diecézní charity a v diecézi zaštiťuje nemocniční kaplanství, stejně tak se věnuje dobrovolníkům v duchovní službě. A ještě něco. Nedávno vydal **Mons. Pavel Rousek** i svoji sbírku básní.

77 Jste v diecézi knězem pro Charitu a pro nemocniční kaplany. Co to obnáší?

Jsem nablízku vedení Diecézní charity Hradec Králové, společně promýšlíme, co udělat lépe, snažím se komunikovat s řediteli v jednotlivých oblastech, rád bych postupně vybudoval síť duchovních, kteří by byli nablízku místním Charitám, a podle zájmu jsem v kontaktu s dalšími pracovníky Charity.

Starost o nemocniční kaplany, to je další oblast. Nemocniční kaplan je mezinárodně užívané označení osoby, která vykonává duchovní službu ve zdravotnickém zařízení. Jedná se o duchovní i laiky, muže i ženy. Působí na základě pověření církve a smlouvy s nemocnicí. Nabízí nemocným osobní setkání a rozhovor, lidskou blízkost a doprovázení. Pomáhá pacientům hledat cesty, jak důstojně zvládat obtížnou situaci nemoci a umírání, překonávat osamění a podporovat růst ve víře, naději a lásce. Zprostředkuje návštěvu duchovního na základě přání pacienta a se zřetelem k jeho náboženskému vyznání.

Je jich zatím v naší diecézi 13, pracují v nemocnicích a sociálních zařízeních, většinou mají menší úvazek, aby tuto práci s pacienty dobře zvládli. Jsou to vysokoškolsky vzdělaní lidé, kteří prošli půlročním kurzem pro nemocniční kaplany. Jsem s nimi v kontaktu, pořádám

pro ně supervize a porady a jsem podle potřeby v kontaktu s vedením nemocnic.

Úkolem nemocničního kaplana je hovořit s nemocnými o tom, co je pro ně důležité a o čem sami chtějí hovořit, naslouchat a společně hledat odpovědi na jejich otázky po smyslu života. Jeho místo je u nemocničního lůžka, být nablízku příbuzným nemocného a zdravotnímu personálu.

77 Prožil jste již velký kus života, jak se proměnil pohled tenkrát mladého, zdravého muže na pohled muže v letech, který kolem sebe vidí mnoho bolesti, nemoci?

Jsem vděčný za všechno, co jsem mohl dělat a dělám pro druhé. Často se mne lidé ptají, jak se mám. Říkám, a pořád to tak je, že se mám nezaslouženě dobře. Přes všechny moje hlouposti a hříchy jsem nikdy nelitoval, že jsem knězem. Rád děkuji za rodinu, ve které jsem vyrůstal, za společenství mládeže, kde jsem poznal, že mám jít touto cestou, za všechna ta místa, která jsem prošel před rokem 1989, pak začátky ve svobodě po boku biskupa Otčenáška, v práci pro mládež a dalších letech do současnosti. Je toho tolik, co mi Bůh v životě dal!

Všichni vidíme kolem sebe různá trápení, bolesti, a také má člověk svá vlastní trápení. Myslím, že, když je člověk starší, vidí

skutečnosti více realisticky a vidí, že těžkostí prostě patří k lidskému životu. Jde o to, jak se s tím člověk vypořádá. Je fakt, že křesťanství s bolestí umí pracovat. Dává utrpení smysl. Když vím, že to má smysl, bolí to stejně, ale lépe se s tím žije. Naše zpěvačka Radůza si prošla také svým trápením a zpívá a hovoří o Bohu: „...*možná, že bolest srdce přemění, jak vždycky chtělš ho mít...*“ Věřím, že bolest zcitlivuje naše vnímání věcí, které jsou důležité. Papež František nedávno dostal dopis od ukrajinského studenta. Líčí situaci ve své zemi, jak ji on prožívá a píše: „...*v bolesti se učím milovat. Bolest není jen cesta ke hněvu a zoufalství. Jestli je prožívaná ve víře, je dobrou učitelkou lásky.*“

Mám zkušenost, že když mám v bolesti odvahu rozeznat Ježíšovu přítomnost (on je aktuálně přítomný, protože je to jeho bolest), a jsem schopný tuto situaci přijmout, přichází větší schopnost to všechno nést a může přijít určité světlo.

77 Dá se vystopovat, jak se zrodilo nemocniční kaplanství?

Církev vždycky byla nablízku nemocným. Mohli bychom v dějinách sledovat působení řeholních komunit, jak pečovali o nemocné. V západních zemích nebyla přerušena služba nemocničního kaplana. V našich podmínkách v době náboženské nesvobody nebyla tato služba žádoucí, a tak se dnes klopotně znovu nastavuje.

☛ Mons. Pavel Rousek s Annou Maclovou vítají návštěvu z Ukrajiny, kněze Igora Kozankeviche z Caritas Drohobych

☛ S Marií Malinovou v pražské katedrále sv. Víta, vedoucí Charitní pečovatelské služby Oblastní Charita Náchod, oceněnou za její práci

☛ Dříve chodili za nemocnými kněží, většinou již v poslední hodině života. A dnes?

My kněží se dnes učíme nemocné doprovázet. Příliš jsme si zvykli, že přijdeme, udělíme svátosti a zase jdeme... Pacienti většinou nejsou připraveni přijímat svátosti, ale jsou většinou ochotni o své nemoci hovořit, ptát se po smyslu života a často tento rozhovor vyžaduje čas. Je-li pacient věřící, tak příbuzní nebo on sám si zavolá kněze, kterého zná, a žádá o svátost smíření, svátost nemocných a svaté přijímání. Většinou pacient však neví, proč by kněze volal. Vlastně ho ani nechce. Nemocniční kaplan je v jiné roli, je zaměstnanec nemocnice, má vizitku nemocničního kaplana, přichází v nemocničním obleku, přichází, aby měl na nemocného čas, naslouchal mu a byl mu nablízku v jeho situaci a pomohl mu zorientovat se v této situaci, aby s ním hovořil o smyslu života a pak také, když k tomu v onom doprovázení dojde, vhodně nabídl modlitbu a rozhovor o víře v Boha a pak případně nabídne návštěvu kněze. O nemocničních kaplanech se říká, že jsou jediní v nemocnici, kteří nespěchají. Mohou tím dát najevo, že jsou k dispozici pro všechny. Záleží pak na jejich iniciativě a empatii.

☛ Chodí nemocniční kaplani a kaplanky i domů za pacienty?

Není to běžná praxe, ale je to jistě možné, je to především služba kněze ve farnosti, který by měl vědět o svých nemocných.

☛ Každý nemocný je jiný a vyžaduje rozdílný přístup. Je však nějaký úzus, který je nutné dodržet vždy?

Nemocniční kaplani mají svůj kodex, kterým se řídí. Při duchovní péči respektují individuální potřeby pacienta. Zachovávají mlčenlivost a právo na soukromí a důvěrné sdělení. Respektují léčebný proces, spolupracují s personálem a přispívají ke komplexní péči. Svátostnou péči poskytují nebo nabízejí na přání pacienta a podle jeho církevní příslušnosti.

☛ Stále častěji potkáváme v nemocnicích ve službě kaplanů laiky. Je těžké je získat pro takovou náročnou službu?

To je dobrá otázka. Kdysi jsem si říkal, na co bude laikům vysokoškolské teologické vzdělání. Teď vidím, že je jich nedostatek. Hledám takové lidi, samozřejmě, kteří mají smysl pro službu nemocničního kaplana, kteří by rádi dělali tuto službu. Rádi bychom nabídli některým nemocnicím tuto službu, ale nejsou lidi, jak se říká. Takže, je to výzva... Ano, jak jsem psal, vyžaduje se kurz, kde jsou kromě teorie i praktická cvičení v nemocnicích, a samozřejmě, pověření církví.

☛ Vám se prolíná do služby také hospicová péče. Jak je každá ta služba jiná, charita, nemocniční kaplanství, hospic?

Všechno to jsou služby druhým, kteří jsou v tíživé situaci. V Charitě objevuji

obrovskou sílu dobra. Vidím Charitu jako kus církve, kde spojují síly věřící i lidé bez náboženské zkušenosti. Pracovníci v různých službách (zdravotní, pečovatelská služba na různých úrovních, poradny a mnoho dalších) nehledě na své náboženské přesvědčení společně slouží, spojují síly, stávají se spojenci dobra a lásky. To vnímám jako fantastickou možnost vytvářet společnost, ve které lidé myslí na sebe navzájem a vydávají poctivou profesionální službou věrohodné svědectví. Nemocniční kaplani též mohou do svého prostředí přinášet určitý pokoj, naslouchání a kulturu spojenou s duchovními hodnotami.

Hospice, to je velká kapitola. Jsou to budovy, kde obyčejní lidé s onkologickým onemocněním prožívají poslední období svého pozemského života. Mají patřičnou odbornou, láskyplnou i duchovní péči. V naší diecézi jsou v Červeném Kostelci, v Chrudimi a nově otevřený v Havlíčkově Brodě. Další Hospic pro Hradecko se začal stavět ve Stěžerách u Hradce Králové. Během několika let tu vyrostly hospice domácí. Jsou to týmy zdravotních sester, sociálních pracovníků podporované lékařem. Přijímají do péče onkologické pacienty, kteří mohou a chtějí být doma, a tak závěr svého života na zemi prožívají mezi svými, v domácím prostředí a je o ně postaráno. Součástí této péče je samozřejmě starost o duchovní život pacienta. Za povšimnutí stojí, že domácí hospice začaly vznikat spontánně z touhy

(S ředitelkou Diecézní charity HK Annou Maclovou se v ukrajinském městě Drohobyč zúčastnili otevření nemocnice Jana Pavla II.

(Výstavbu Lůžkového hospice pro Hradecko zahájilo několikero symbolické poklepání na základní kámen

zdravotních sester, které cítily, že tato služba chybí. Potom i některé Charity při zdravotní péči založily domácí hospice. Je to úžasné dílo, které se šíří.

Vnímám, že tato služba přináší nové pojetí péče o člověka jak pro odbornou, tak širokou veřejnost. Přátelé, příbuzní a sousedé těchto pacientů, když vnímají tuto péči, myslím, že nikdy nebudou hlasovat pro eutanazii, protože ví, že je možné ony kritické chvíle života ošetřit jinak a lépe.

?? V Hradci Králové se připravuje stavba nového hospice. Co vše se v něm jednou proleze?

Jak jsem poznamenal, začala stavba Hospice pro Hradecko, v současné době se připravují základy stavby. Bude to nádherná moderní stavba s dvaceti lůžky pro hospicovou a odlehčovací službu *[lůžková odlehčovací služba umožní rodinám dočasné převzetí kompletní péče o nemocného, poz. red.]*, zároveň tu bude zázemí pro Domácí hospicovou péči, místo pro Poradnu a péči o pozůstalé. Stavba s prostornou kaplí by měla sloužit už v roce 2026.

?? Mají příbuzní chuť a odvahu dosloužit svým blízkým doma, aby zemřeli v kruhu rodiny?

Mám za to, že ta touha v lidech je. Neučí si to však představit. Mají-li zkušenost, že v sousedství to zvládli a setkají se se vstřícným postojem hospicových

pracovníků, mají větší odvahu. A když se pak rozhodnou a svým drahým umožní zůstat doma, obvykle jsou šťastní, že to zvládli a oceňují službu hospice a přirozeně hovoří o tom, co prožili, a tak se šíří od srdce k srdci zpráva o dobrém umírání.

?? Přirozeně se člověk smrti většinou bojí. Jak se k smrti stavíte vy, když přece jen máte jako kněz trochu více tuto skutečnost poodhalenou?

Je to pořád velké tajemství pro všechny. Je fakt, že když se člověk v hospici denně setkává s odcházením a má zkušenost, že to může být klidné, plné lásky, vidí realitu jinak, než člověk, který si smrt nepřipouští, protože ji prostě nepouští do svého života. Někdy mi sestry domácího hospice vypráví, jak se při návratu od umírajícího a zemřelého cítí šťastné. Rozumím tomu, sám jsem to zakusil. Je to zvláštní tajemná radost z toho, že umírající se smířil s druhými, s Bohem, děkuje za svůj život, odchází plný vděčnosti, že tuto chvíli prožívá doma mezi svými, v jejich lásce. To jsou neskutecně nádherné chvíle. Není to tak vždycky, ale byla by velká škoda tyto chvíle poškodit a znehodnotit odmítáním a neláskou.

Ježíš, když mluvil o životě, určitě myslel na život celistvě, ve své kráse, která směřuje do věčnosti. Kardinál Tomáš Špidlík vyslovil, a je to i v mozaice nad jeho hrobem: Všechno, co žijeme s láskou, přechází s Kristem do věčnosti. Věčnost vytváří vztahy, které nekončí.

?? Máme se modlit za svoji poslední hodinku, aby byla šťastná. Co si pod tím představit?

Je to určitě dobrá praxe víry, že se modlíme za šťastnou hodinu smrti. Je zvláštní, že tuto chvíli svěřujeme Marii, a ještě ji svěřujeme i přítomnost. Je to v modlitbě Zdravas Maria... pros za nás hříšné, nyní i v hodinu naší smrti. Jsou to zřejmě nejdůležitější chvíle našeho života. Ta chvíle může být připravovaná. Třeba v hospici, nebo v péči hospice doma. Může být však zanedbaná, nepřipravená, a nebo znenadání... Proto je dobře se na tuto chvíli připravovat modlitbou, životem, důvěrou...

?? Je opravdu nade vším naděje a Boží milosrdenství?

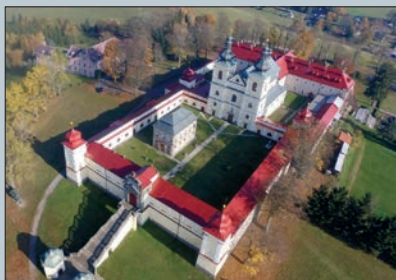
Díky za tuto otázku. Věřím, že nade vším v našem životě je Otcova láska. Ježíš pořád mluví o Otci, pořád nám ho chce různými způsoby v Evangelích představit. Chce nás vtáhnout do svého vztahu k Otci a naučit nás, abychom mu také říkali „Otče...“ To je něco fantastického. V nás to způsobuje určitou stabilitu a také jistotu. Myslím, že se pořád budeme učit vidět věci v Bohu, vidět širokým pohledem lásky, jako se dívá On na nás. Věřím, že budeme jednou překvapeni jeho velkorysostí, jeho širokým srdcem, které je nekonečné. Naše důvody naděje jsou tedy opodstatněné.

Svatý rok 2025

(Pozvánka

Diecézní zahájení Svatého roku

Diecézní zahájení Svatého roku na svátek Svaté rodiny **29. prosince 2024 v 15 hodin v katedrále** – biskup Jan srdečně zve všechny kněze, jáhny a věřící v co nejhojnějším počtu, shodně s přáním Svatého otce; začíná se slavnostním průvodem z kostela Nanebevzetí Panny Marie do katedrály.

Jubilejní místa v Královéhradecké diecézi

- Hradec Králové, Katedrála Svatého Ducha
- Koclířov, Kaple Zjevení „Capelinha“ – Českomoravská Fatima
- Králíky, Kostel Nanebevzetí Panny Marie – Hora Matky Boží
- Nová Paka, Kostel Nanebevzetí Panny Marie (klášterní)
- Luže, Kostel Panny Marie Pomocné na Chlumku
- Želiv, Kostel Narození Panny Marie (klášterní)
- Rokole, celý areál (Kaple Nejsvětější Trojice v klášteře, Kaple Betlém, Kostel Panny Marie)
- Deštné v Orlických Horách, Kostel sv. Matouše

Pastýřský list českých a moravských biskupů

ke Svatému roku 2025 ze dne 8. září 2024

Drazí bratři a sestry,

rádi bychom vás dnes pozvali ke slavnému jubilejnímu Svatému roku 2025, který bude časem mimořádných milostí. Je vyhlášován Petrovým nástupcem jako projev moci, kterou hlava církve dostává přímo od Krista: „*Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi*“ (Mt 16,19). Navazuje také na starozákonní Milostivé léto, rok, kdy se propouštěli zajatí, odpouštěly se dluhy a úroky, navrhovalo se každé bezpráví (srov. Lv 25,8–16).

Svaté roky (nebo též Jubilejní roky) se slaví pravidelně jednou za čtvrt století a mezi těmito Svatými roky mohou být vyhlášeny Svaté roky mimořádné. Svatý rok 2025 byl zahájen otevřením Svaté brány vatikánské baziliky svatého Petra

o letošní vigílii Narození Páně, o Štědrém dnu, a skončí uzavřením bran o slavnosti Zjevení Páně, 6. ledna 2026. V jednotlivých diecézích proběhlo zahájení Jubilejního roku o svátku Svaté rodiny v neděli 29. prosince 2024.

Jak plyne z již řečeného, význam Svatého roku dalece přesahuje pouhou oslavu výročí v kalendáři. Společně vstoupíme do Milostivého léta, v němž církev jako tajemné tělo Kristovo bude zvlášť hojně čerpat z pokladnice Božího milosrdenství. Ježíšův příkaz z dnešního evangelia – „*Effatha*“ –, což znamená „*otevři se*“, může být pro nás povzbuzením, abychom se ani my nebáli při této příležitosti otevřít svá srdce a čerpat u Boha vše, co potřebujeme, především odpuštění a duchovní uzdravení. S Božím odpuštěním jsou v průběhu Svatého roku spojeny také mimořádné odpustky, udělované při poutích na svatá místa a při návštěvě těchto míst.

■ Svatý rok 2025 byl zahájen otevřením Svaté brány; foto Vatican media

Do Říma se při Jubilejní pouti vydá opět i mnoho seniorů

Vatikánská bazilika sv. Petra bude tepajícím srdcem Jubilejního roku 2025

Tyto odpustky lze také získat skrze skutky milosrdenství a pokání. Zvláštním cílem poutí z celého světa se stane Řím, hlavní město církve, kde budou kromě katakomb a bazilik otevřeny i nové cesty po stopách víry a církevních dějin.

V bule s názvem *Spes non confundit*, Naděje neklame (srov. Řím 5,5), jíž papež František Svatý rok 2025 vyhlásil, nazývá křesťany „poutníky naděje“. Naděje, která je hlavním tématem Svatého roku, se rodí z lásky a stojí na lásce, jež tryská z Ježíšova srdce probodeného na kříži: „*Neboť jestliže jsme s Bohem byli usmířeni smrtí jeho Syna v době, kdy jsme s ním byli ještě zneprátení, tím spíše – po usmíření – budeme zachráněni jeho životem*“ (Řím 5,10). Jeho život se projevuje v našem životě víry, který má svůj počátek ve křtu, rozvíjí se přijímáním milosti Boží a je ožíván stálou nadějí, posilovanou Duchem Svatým. Právě Duch Boží nám dává stálé světlo naděje a udržuje je zažehnuté jako pochodně, která nikdy nehasne. Křesťanská naděje se nemylí ani neklame, protože stojí na jistotě, že nic a nikdo nás nemůže odloučit od Boží lásky.

S nadějí chceme prožít Svatý rok také v našich diecézích. Proto vás všechny ve dnech 28. až 30. března srdečně zveme na národní pouť do Říma. Avšak i těm, kteří cestovat nemohou, dává Svatý otec možnost získat dary Božího milosrdenství:

při návštěvě lokálních svatých míst ve spojení se skutky křesťanské lásky a pokání. Způsoby a možnosti, jak tyto dary Božího milosrdenství získat, jsou uveřejněny na internetových stránkách www.cirkev.cz.

Boží milosrdenství, z něhož chce církev v průběhu Svatého roku čerpat a upozorňovat na ně věřící i svět, není pro křesťana jen nabídkou, ale i povoláním. Pán zve každého z nás, abychom vnášeli do světa Jeho milost a rozmnožovali ve světě dary, které z ní plynou. Poklady Božího milosrdenství spravujeme ve společenství církve, proto je Svatý rok naším společným úkolem. V první řadě je příležitostí k novému začátku, pobídkou zastavit se v běhu všedních dní, smířit se s Bohem, přehodnotit svůj život, zkoumat, zda je vzkříšený Kristus jediným smyslem a cílem našeho života.

„*Kéž nás již od této chvíle naděje přitahuje a dovolme, aby se jí naším prostřednictvím nakazili ti, kteří po ní touží,*“ píše Svatý otec v závěru své buly. Totéž vám vyprošujeme také my a ze srdce vám žehnáme, aby Svatý rok 2025 nebyl pro nikoho z vás promarněnou příležitostí, ale aby se stal naopak vaším novým začátkem na cestě k plnosti Božího milosrdenství.

V Kristu a Marii

Vaši čeští a moravští biskupové)

Modlitba Jubilejního roku 2025

*Otče na nebesích,
ve svém Synu Ježíši Kristu,
našem bratru,
daroval jsi nám víru
a skrze Ducha Svatého
jsi do našich srdcí vлил lásku.*

*Dej, aby v nás víra a láska probudila
blaženou naději
na příchod Tvého království.*

*Kéž nás Tvoje milost promění
na pozorné pěstitele
sémě Evangelia,
které zúrodní lidstvo a vesmír
v důvěrném očekávání
nového nebe a nové země,
až se po porážce mocností Zla
navždy zjeví Tvoje sláva.*

*Kéž milost tohoto Jubilea
v nás, **poutnících naděje**, oživí
touhu po dobrech nebeských
a vleje do celého světa
radost a pokoj našeho Vykupitele.*

*Tobě, svatý Bože,
ať patří na věčnosti
chvála a sláva na věky věků.*

Amen

František)

Konference o historických souvislostech vzniku diecéze

360. výročí založení Královéhradecké diecéze papežem Alexandrem VII. se věnovala mezinárodní konference, kterou uspořádaly Biskupská knihovna ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Hradec Králové. Spolupracujícími institucemi byly Katedra pomocných věd historických a archivnictví FF UHK a Centrum pro výzkum církevních dějin FF Univerzity Hradec Králové

„360 let, je to hodně nebo málo?“ zněla řečnická otázka, kterou v úvodu konference položil generální vikář Mons. Jan Paseka. *„Záleží na úhlu pohledu,“* odpověděl sám sobě. *„Za tu dobu se odehrálo mnohé, když se podíváme do dějin naší diecéze, vidíme spoustu vynikajících osobností: biskupů, kněží, řeholníků, řeholnic, katechetů a katechetek, dobrovolníků a laiků. Mnohé se povedlo, něco se také nepovedlo, ale to k životu patří. Nicméně je za co říci Bohu díky.“*

První část příspěvků byla věnovaná historii královéhradeckého Biskupství a událostem na území diecéze. Další okruh přednášek byl zaměřený na prameny k dějinám diecéze, včetně farních, biskupských a klášterních knihoven. Badatelé připomněli osobnosti a působení některých hradeckých biskupů, i postavení duchovních mezi církevní a státní správou. Zvláštní pozornost byla zaměřená na prameny k církevním dějinám, např. biřmovací knihy, písemnosti Kongregace pro šíření víry, či otázky přejímání církevních fondů do správy veřejných archivů.

” Název úvodní přednášky, jejímž smyslem bylo konferenci zarámovat a zároveň nabídnout témata k zamyšlení, zněl „Hradecká diecéze mezi christianizací a plněním dobových institucionálních rolí: Dějiny diecéze jako žánr a výzva.“ Jejím autorem byl profesor Tomáš Petráček.

Připomínat si výročí diecéze je oblíbený žánr institucionálních a církevních dějin. Otázka zní, jak uchopit dějiny diecéze a jak je vnímat. Křesťanství na území, které dnes zahrnuje diecéze, je samozřejmě mnohem starší. Dějiny diecéze nejsou dějinami křesťanství na daném území. Nejsou dokonce ani dějinami dovršení církevní správy, protože teritorium diecéze bylo od raného středověku, dokonce ještě před vznikem pražského biskupství, vždy součástí nějaké diecéze, nebo patřilo do území, které nějaká diecéze spravovala. Dokonce to není ani výročí, kdy vznikají důležité církevní institucionální opory na území diecéze. Zvláště ve středověku tady byla řada významných opatství. Samozřejmě je tady poměrně krátká, ale ne nevýznamná epizoda biskupství litomyšlského. Přesto je vznik diecéze roku 1664 důležitým přelomem: církevních dějin, obecných dějin i dějin města a východních Čech. Můžeme říci, že české země byly z hlediska církevní správy ve středověku a novověku poddimenzované. Měly jedno jediné biskupství na celé Čechy. Proto je po tridentském koncilu celkem pochopitelná snaha vytvořit pevnější a efektivnější síť církevní správy se zdůrazněnou rolí biskupa. Má to i nevýhody, protože biskup je vnímán v původním slova smyslu jako dohlížitel. Ve městě, kam přichází, není často vítán. Jsou města, která ho odmítají. Přesto je to důležitý předěl, protože vzniká nová instituce. Biskupství

a biskup sám se stávají článkem správního a vojenského života. Nese to s sebou vznik dalších institucí jako je katedrální kapitula, konzistoř a další různé úřady. Později založení kněžského semináře a dalších institucí.

Zvláště po zřízení pevnosti je Hradec Králové centrem církevní správy. Měli bychom zdůraznit velký podíl církve na formování města a jeho vývoje. Biskupství a biskupové sehráli důležitou roli, byť dlouho byla velmi limitovaná, protože pokud jde o jednotlivé farnosti, tak na jejich správu materiální, a do značné míry i obsazování, měli velký vliv patroni, kteří o tom rozhodovali. Biskupové dlouho ve městě ani nesídlili a výkon funkce nechávali na generálních vikářích. Skutečně pastoračně ladění biskupové přicházejí až na přelomu 18.–19. století. Zároveň po celé období hrají velmi intenzivně důležitou roli jako umělečtí mecenáši, podporovatelé národní emancipace, národního obrození, vzestupu českého národa, podílejí se na budování charitativního, sociálního, vzdělávacího díla v 19. století, zvláště podporou učenecých řeholních kongregací. Dosud, myslím, málo docenována je role biskupů jako nositelů vysoké kultury, kteří vnášejí náročnější kritéria a jsou garantem umělecké a kulturní kvality. Připomínám v té souvislosti roli 20. hradeckého biskupa Josefa Doubavy (1852 – 1921).

◀ Budova kněžského semináře na dobové fotografii

◀ Pohled na Hradec Králové z levého břehu Orlice

Mnohem složitější bude odpověď na otázku, nakolik bylo z institucionálního hlediska biskupství také protagonistou christianizace. Tady je důležité rozlišit dvě role christianizace. V dějinách západního křesťanství předpokládáme, že pro to, aby křesťanství zapustilo hlubší kořeny v myšlení a životě společnosti, je dobré vytvořit vhodný institucionální rámec. Vybudovat systém důsledné farní správy, mít ohniska náboženského a církevního života a zvláště v tzv. konstantinovském období využít toho, že církev je součástí mocenské architektury státu k tomu, aby se prosadila jako hegemon. Hodnotový a symbolický rámec společnosti, která je schopná eliminovat různé alternativy nebo konkurenční hodnotové, náboženské a symbolické systémy a tento typ christianizace. Zřízení diecéze je na první pohled velmi důležitým momentem a zásadním požadavkem, zvláště fyzická teritoriální blízkost přímo na místě.

V této definici bychom měli dějiny diecéze rozdělit na tři etapy. Minimálně v té první do přelomu 18. a 19. století prohloubenou christianizaci příliš neřeší. Když budeme vnímat rekatolizaci jako konfesijně vyhraněnou rechristianizaci, můžeme si položit otázku nakolik tomu zřízení biskupství v roce 1664 pomohlo. Odkazují na přednášku, kterou tady měl před deseti lety francouzský historik Nicolas Richard. Poukázal na to,

že samotné zřízení diecéze toho příliš neřeší, že z hlediska nákladů a přínosů to není příliš úspěšná strategie, a na konci 18. století od toho jak státní, tak církevní elity upouštějí. Plán doplnit síť českých a moravských biskupství zaniká a omezené prostředky se investují tam, kde lze očekávat lepší výsledky právě z hlediska prohloubené rechristianizace nebo rekatolizace v českých zemích. V Hradci Králové to máme velmi plasticky ilustrované na Velkém náměstí, kde nelze nevidět nepoměr mezi gigantickou jezuitskou kolejí, která zabírá skoro celou jižní stranu (podařilo se ji rychle dokončit po třicetileté válce), a biskupskou rezidencí. Ta se začala v mnohem skromnější podobě stavět 50 let po vzniku biskupství. Jenom jak dlouho trvalo, než se podařilo vykoupit několik parcel, na kterých dnes stojí. To je výmluvné svědectví. Hradečtí biskupové neměli prostředky ani dostatečnou podporu světských patronů k tomu, aby mohli výrazně obnovit farní správu. To neznamenalo jenom postavit kostel, ale také zřídit majetek, aby tam mohl být kněz. A přitom plošné rozšíření farní správy je vnímané jako důležitý nástroj institucionální christianizace. Musí to počkat na tereziánsko-josefínské reformy a na intenzivní zahuštění farní správy. Podaří se to po přelomu 18. a 19. století, kdy ve městě vzniká kněžský seminář, což souvisí s demokratizací přístupu ke kněžské službě.

Mělo by zaznít, že masová lidová církev, která je zároveň součástí mocenské architektury státu, partner nebo rival státní moci, vykonává vrchnostenská práva a žárlivě si střeží privilegia, jimiž ovládá veřejný prostor. To není normální stav existence církve, to je historicky vzniklá podoba křesťanství na území Evropy nebo českých zemí. Mělo to řadu výrazných výhod z hlediska fungování a dobově vnímaných cílů církevní správy. Má to ale také řadu limitů a problémů, které do značné míry přetrvávají do současnosti. Proto je nutné nejen oceňovat civilizační přínos, který mají církevní instituce na kultivaci veřejného prostoru, ale také upozornit na určité slabiny modelu, který spočíval v různých stavovských a klerikálních přehradách vnímání církve jako mocné a mocenské instituce. To vede k určitému institucionálnímu odstupu a chladu, zvláště když se potom prosadí pojmy jako duchovní správa nebo farní úřad. Tento typ vnímání církve je tíživé dědictví, které zůstává, přestože církev se, minimálně po Druhém vatikánském koncilu, vnímá jinak.

Personálním obsazením far budoucí Královéhradecké diecéze v padesátých a v šedesátých letech 17. století se zabývala archivářka PhDr. Zlatuše Kukánová.

Ve svém příspěvku se zaměřila na personální otázky farností, které se staly

Jižní průčelí biskupské rezidence

Nádvorní fasády rezidence

základem samostatné diecéze ve východních Čechách. Pokud jde o ekonomický, demografický a morální úpadek v kontextu dopadu třicetileté války v českých zemích, jak uvedla, Hradec Králové byl bojem a drancováním více postižen než jiné oblasti. To mělo za následek vypuzení katolických kněží a dosazení nekatolických duchovních správců na jejich místo.

Beneficia nebyla z ekonomických a personálních důvodů po mnoho let obsazována. Některé kostely a farnosti byly částečně poškozeny, jiné byly po letech úpadku v troskách. Nebylo dost financí ani lidských zdrojů na jejich opravu. V těchto podmínkách nebyla katolická církev schopná prosadit myšlenku reformace z Prahy požadovaným tempem, a proto zde byla méně než deset let po severní české diecézi Litoměřice založena samostatná diecéze.

Založení kanonií a konsistoří a jejich finanční zabezpečení, včetně obsazení zkušenými osobami, se stalo jedním z klíčových personálních úkolů nového ordináře Matouše Ferdinanda Sobka z Bílenberka, spolu s obnovou a rekonstrukcí válkou zničené a nefunkční farní sítě.

Studie zmapovala příležitosti a obtíže, kterým čelil biskup při plnění procesu rekatolizace. Na základě studia a kombinace zachovaných archivních pramenů světského a církevního původu se dr. Kukánová zaměřila na otázky související

s výběrem Sobkových spolupracovníků, na které se mohl při správě diecéze spolehnout.

Vyhodnotila také současné ekonomické pozadí a obsazování beneficí v regionu. Zkoumala i podíl světského a řeholního duchovenstva z místních klášterů, zejména jezuitů a benediktinů, při správě farností, jejich původ, vzdělání, zkušenosti, znalost místních podmínek a věkovou strukturu. Dotkla se otázky patronů při obsazování beneficí, velikosti a geografické dostupnosti vybraných farních obvodů, stavu svatostánků a počtu věřících, což významně ovlivnilo rychlost a kvalitu procesu. Studie přispěla k obohacení poznání o budování a obnově základních struktur a personálu vznikající královéhradecké diecéze, což sehrálo významnou roli při plánovaných změnách v mentalitě věřících regionu.

„Bílá místa vikariátní sítě Královéhradecké diecéze: Vybrané kapitoly z dějin vikariátních úřadů a jejich správního vývoje“ bylo téma, které společně zpracovali archivář diecézní kurie Ladislav Holoubek, Radek Pokorný, zástupce ředitele Státního oblastního archivu, a vedoucí Biskupské knihovny Zdeněk Zahradník.

Vikariátní úřady hrály nepostradatelnou roli při správě diecéze. Okresní vikář musel plnit různé úkoly související s duchovní správou diecéze a také dohlížet

na úkoly, které mu svěřil stát. Vikáři však nebyli pouze prostředníky mezi biskupskou kurií, státem a duchovenstvem působícím v beneficiích. S různou mírou úspěchu často fungovali rovněž mezi církví a místními úřady, účastnili se života několika místních komunit a po určitou dobu kontrolovali nebo přímo zajišťovali nezbytné podmínky pro řádné fungování různých sociálních institucí, zejména škol. Osobnost vikáře tak významně ovlivňovala část diecéze, která mu byla svěřena, zejména na vnitrocírkevní úrovni.

Úřední agendy, pozice ve společnosti a skutečný územní rozsah úřadu se logicky měnily v průběhu času. Příspěvek představil vývoj oficiálních agend vikariátních úřadů, osobností, které tyto úřady zastávaly, a základní fakta o územním rozvoji. Chronologicky a lokálně se zaměřil na situaci na území pražské arcidiecéze, kde byla později založena Královéhradecká diecéze. Aby nastínil dílčí otázky funkce a vývoje vikariátů v 19. století, dotkl se období před pravidelnou publikací tištěných katalogů duchovenstva.

Pro představu širě témat konference uvádíme názvy některých dalších přednášek úvodního dne.

Vývoj trutnovského vikariátu jako součásti Královéhradecké diecéze v letech

⌚ Klenba katedrály Svatého Ducha s erby biskupů

⌚ Východní křídlo rezidence

1664–1780. Biřmovací knihy a snaha o zavedení tridentské formy biřmovacího ritu v diecézi. Královéhradecké Biskupství v pramenech Kongregace pro šíření víry. Sluhové dvou pánů? Johann Leopold Hay a biskupové josefínské generace. Broumovská beneficia a stav broumovského a polického kláštera kolem roku 1771. Duchovní správce mezi církevní a státní správou v první polovině 19. století.

77 Střeďecní zahraniční příspěvky byly věnovány některým otázkám církevního vývoje v Chorvatsku či Polsku, vzniku Spišského biskupství, jezuitskému školství v Uhrách nebo roli a významu některých slovenských biskupů.

Domů vrátili účastníky konference „Poznámky ke genezi a proměně farních knihoven na území Královéhradecké diecéze“. Zaujal „Vznik tzv. Trautmannsdorfské knihovny v roce 1812; privátní bibliotéka 15. královéhradeckého sídelního biskupa Maria Thaddäuse hraběte von Trautmannsdorff-Weinsberg“, podobně jako poněkud tajuplný „Rukopis VI F 32 z Knihovny Národního muzea v Praze: další z důkazů barokní vzdělanosti v sedleckém klášteře.“

77 Čtvrtek přinesl mj. přednášku Radka Martínka o Wilhelmovi Jakobu Seberthovi, vídeňském knězi-vyšívači a jeho pontifikálním paramentu

biskupa Jana Josefa Vratislava z Mitrovic.

Tereza Vinterová z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou zvolila téma „Luteráni v Sedloňově v Orlických horách: Vratká existence tolerančních evangelíků v diaspore.“ Historik a teolog Michal Sklenář prezentoval „Šedesátá léta biskupa Karla Otčenáška.“

77 Závěrem ještě pár poznámek profesora Tomáše Petrčka z jeho úvodní přednášky.

Dějiny Královéhradecké diecéze lze rozdělit do tří výrazných fází. První datujeme od založení biskupství do dvojnásobného rozšíření v roce 1784. Pokud jde o prosazování křesťanství, biskupové často nebyli ve městě fyzicky přítomni, a jejich možnost ovlivňovat každodenní dění byla poměrně omezená. Byl to jeden z důvodů, proč se upustilo od zřizování dalších biskupství v českých zemích.

Druhé období biskupství je od přelomu 18. a 19. století do roku 1950, kdy opravdu přítomnost je intenzivní, a to ve všech třech složkách. Jak z hlediska plnění dobových podmíněných rolí, které se od biskupa a biskupství očekávaly, včetně rozsáhlého mecenátu uměleckého, kulturního, ale také občanského, podpory národních hnutí, ale zároveň už je tam i výrazný aspekt pastoračního přístupu a přítomnosti biskupa v pastoraci. Má už k tomu

i nástroje v podobě kněžského semináře, v podobě toho, že ti biskupové tady reálně žijí, pracují, působí, vizitují, biřmují.

Zlatý věk Biskupství střídá období komunistické éry, kdy je biskupství neobsazené a potlačované. Současnost lze charakterizovat jako fázi hledání nové role ve společnosti, která prochází radikální reformací.

A úplně na závěr možná námět k debatě, zda se dá mluvit o nějakém specificky východočeském křesťanství nebo východočeské variantě prožívání katolické víry. Každá reálně existující forma křesťanské víry je vtělena do nějaké konkrétní historické situace, do nějaké konkrétní země, prostoru. A jestliže v minulosti byla tendence spíš vytvářet jakýsi univerzálně platný model katolicismu, který je vlastně všude podobný, tak reálně vznikaly specificky východočeské, nebo dobově podmíněné varianty katolicismu.

Tady je na místě otázka, nakolik se to dá vztáhnout k diecézní rovině, protože diecéze je teritoriálně rozložená mezi geograficky velmi různorodé regiony. Nakolik dnes, kdy jsme vybízeni, aby docházelo k hlubší inkulturaci křesťanství, už vlastně nežijeme ve společnosti, která se orientuje po jiných než teritoriálních osách. To už je ale na jinou diskusi. Smyslem naší konference bylo soustředit se na dějiny královéhradeckého Biskupství a diecéze.

(Knižní tipy

Nakladatelství Garamon

Wonkova 432, 500 02 Hradec Králové
t. 495 217 101, www.garamon.cz/knihy
e-mail: garamon@garamon.cz

Zdeněk Srp

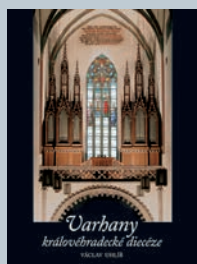
Královéhradecké biskupství v proměnách staletí

Kniha obsahuje podrobné medailonky všech královéhradeckých biskupů, údaje o jejich životě, působení v diecézi a významných činech. Kromě toho také stručně shrnuje i historii biskupství a diecéze a vývoj vztahů mezi biskupstvím a městem Hradcem Králové. *Brožovaná, 144 str., 100 Kč*

Václav Uhlíř

Varhany královéhradecké diecéze

Kniha přináší unikátní ucelený přehled všech varhan v diecézi (734 varhanních nástrojů a cca 150 harmonií), jejich popis a fotografie. Poukazuje na ohromné kulturní dědictví, které se dosud ukrývá na našich kůrech. Kromě toho obsahuje také historický přehled varhanářů, varhanářských podniků, dílen a rodů, působících na území diecéze. *Vázaná, 448 str., 799 Kč*

Lesní pedagogika v Hlinsku

Základní škola Resslera v Hlinsku zažila neobyčejný den. Pozvala totiž k návštěvě lesníky z Diecézních lesů Hradec Králové, zaměstnance z Ústavu hospodářské úpravy lesů z Hradce Králové, myslivce ze spolku Chrást-Skála a studenty Střední lesnické akademie Trutnov.

Dětem se tak přiblížil svět lesa a myslivosti prostřednictvím zábavného i poučného programu, plného aktivit a ukázek. „Děti se ponořili do světa lesa a přírody způsobem, který si dosud třeba nedokázaly představit. Skládaly různá puzzle s tematickými vzory, poznávaly různorodost stromů a jejich charakteristické znaky. Pomocí dendrofonu se mohly přesvědčit, jak různě znějí jednotlivé druhy dřevin. V přímém kontaktu s přírodou děti také viděly a osahaly různé druhy kožešin, učily se rozeznávat zvířecí stopy, a dokonce se setkaly s ukázkami kynologie, které jim představily trénink a práci loveckých psů“, popsal den Ondřej Nevole, který akci dokumentoval.

Velkou atrakcí bylo tradiční troubení na honu, v jiné třídě zase byla možnost

slyšet vábení zvěře, což dětem přineslo nový pohled na komunikaci mezi myslivci a přírodou. A to nebylo, podle vedení školy, zdaleka vše. Na stanovišti, kde myslivci představovali své trofeje a ukázky hub se děti seznámily se základy myslivosti a dozvěděly se, proč je důležité zvěř v lese přikrmovat. Připravena byla i ukázka práce těžařů, kteří názorně předvedli bezpečné používání motorové pily a vysvětlili, jak se o les správně starat. Zajímavou novinkou byl také dron, který dnes myslivci i lesníci využívají k monitorování lesní zvěře a celkové péči o lesní prostředí. Děti měly možnost vidět i ukázku tohoto moderního pomocníka.

„Ochrana lesa a celkově životního prostředí byla hlavním tématem celého projektového dne, který přinesl úsměvy na tvářích dětí. Návštěva lesníků a myslivců na ZŠ Resslera Hlinsko ukázala, že učení nemusí probíhat jen za lavicemi, ale může být živé, interaktivní a nezapomenutelné“, sdělil důvod akce Ondřej Nevole.

Pavel J. Sršeň

Škola se proměnila v les, žáci poznávali stromy, zvířata, lesní hospodářství i myslivost; foto Ondřej Nevole

☛ Mateřská škola sv. Františka v pardubickém Svítkově je od září oficiálně zapsána v rejstříku škol Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Lesní škola sv. Františka

Oblastní charita Pardubice otevřela před několika týdny v městské části Svítkově Lesní mateřskou školu sv. Františka. Završena tak byla dvouletá práce manželů Josefa a Veroniky Dvořákových, kteří ji vybudovali za pomoci Charity, přátel a dobrovolníků.

„Před dvěma lety to tu celé vypadalo jako tento les okolo. A od té doby většina přítomných měla v ruce pilu, vrtačku a různé jiné nástroje. Společně jsme dali dohromady tuhle školku, kde děti mohou trávit krásný čas“, pronesl při slavnostním zahájení nového provozu koordinátor projektu Josef Dvořák.

Lesní mateřská škola sv. Františka je alternativou tradičního předškolního vzdělávání a klade důraz na pobyt dětí v přírodě a vzdělávání v lese. Děti rozvíjejí vedle stránky fyzické, psychické a sociální také oblast duchovní. Je určena pro děti od 2 do 6 let, které prozkoumávají okolní lesy, učí se skrze zážitky a rozvíjí tak své dovednosti. Ředitelka Oblastní charity Pardubice Marie Hubálková zavzpomínala při této příležitosti na své dětství: „Já sama jsem vyrůstala na kraji vesnice, kde jsme vybíhli do lesa, sbírali houby. Děti tu vyrůstají v souladu s přírodou, učí

se ji milovat, chránit a poznávat. Je to ta nejpřirozenější cesta poznávat a vnímat Boha z krás přírody.“

Nové mateřské lesní škole udělil požehnání generální vikář Mons. Jan Paseka. Pásku pak symbolicky přestříhly i děti, které poté provedly přítomné hosty zázemím, třeba venkovními herními prvky, teepeem a dvěma vytápěnými maringotkami, sloužícími jako herna a prostor pro odpočinek. Jak bylo také řečeno, Lesní mateřská škola sv. Františka stojí na křesťanských hodnotách a školné je řešeno individuálně, neboť provoz je financován z dotací, sponzorských darů a školného.

Pavel J. Sršeň)

☛ Nové mateřské lesní škole udělil požehnání generální vikář Mons. Jan Paseka

(Knižní tipy

Nakladatelství Kazda

Nové sady 988/2, 602 00 Brno
objednavky@knihykazda.cz
tel. 725 518 237, www.knihykazda.cz

Felix Weiß

Zahradní ptáci

Zahradou se prohání pták – ale jaký druh a jak ho jen poznat? S pomocí jasných charakteristik a podrobných ilustrací lze rychle zúžit okruh možných kandidátů. Okamžitě poznáte, kdo odpočívá v živém plotu, přespává v ptačí budce, zobe u krmitka nebo cvrliká na střeše. Portréty jednotlivých druhů ptáků doplňují zajímavá fakta. Brož., 128 str., 295 Kč

Tomáš Grim

Ptačí svět očima fotografa

Jedinečné nahlédnutí za oponu ptačího světa je výběrem nejlepších snímků, které autor zachytil v průběhu sedmi let cestování po všech sedmi kontinentech. Každý snímek doplňuje příběhem jeho pořízení a zajímavostmi ze života zobrazeného druhu. Šíří záběr se kniha stává poutavým čtením nejen pro fanoušky ornitologie a pozorovatele přírody, ale zaujme i fotografy – příběhy popisují i technické pozadí vzniku snímků a proč jsou mnohdy jiné, než bývá zvykem. Váz., 256 str., 999 Kč

Kdyby kultury nebylo...

Ve dnech 8. – 15. 11. 2024 úspěšně proběhl v Římě a v Arcu mezinárodní projekt **Hudební uctění památky českých válečných hrdinů v Itálii**.

Tuto pozoruhodnou kulturně-společenskou akci uspořádal emeritní arcibiskup pražský Dominik Duka k připomenutí památky a obětí I. světové války (110. výročí vypuknutí), ve spolupráci s Plzeňským a Královéhradeckým krajem, zastupitelskými úřady ČR v Itálii a při Svatém stolci, Českým centrem v Římě a Rychnovským chrámovým sborem a orchestrem. Záštitu nad akcí převzali J. E. Jan Graubner, arcibiskup pražský a primas český, ministr kultury Mgr. Martin Baxa a velvyslanec ČR při Sv. stolci Václav Kolaja. Významnou součástí tohoto podniku byl i bohatý hudební program v provedení posledního z výše uvedených subjektů. Letošní Rok české hudby motivoval organizátory k výběru málo známých děl vynikajících českých skladatelů F. Kolowrata-Krakowského, V. J. Tomáška a K. Fr. Piče.

V neděli odpoledne 10. 11. 2024 proběhla v severoitalském městě Arco řada kulturních akcí v české režii. Pan kardinál spolu s delegací radních Plzeňského kraje a generálním konzulem ČR v Miláně uctili památku obětí 1. světové války modlitbou u sochy sv. Václava a pokračovali dále k památníku čs. legionářů stejnojmennou ulicí. V olivovém háji u památníku přednesli příhodné projevy, společnou modlitbu a položili zde kytice a věnce. Obě zastavení zakončili rychnovští hudebníci zpěvem a capella – chórám „Svatý Václave“ a státní hymnou českou a italskou. Přítomní velmi chválili především skvělé vyznění u památníku, kde vysoké skalní stěny v jeho okolí vytvářejí akusticky příznivé podmínky.

Program dále pokračoval koncertem duchovní hudby v obrovském, raně barokním kolegiálním kostele Nanebevzetí

Panny Marie. Početné publikum přijalo českou hudbu s nadšením. Následovalo setkání české delegace se zastupiteli místní samosprávy a poté oslavy vyvrcholily bohoslužbou obětovanou za oběti 1. světové války a za mír ve světě. Hojně navštívenou mši sv. sloužil pan kardinál s koncelebrací biskupa Zdeňka Wasserbauera a místního duchovenstva, za bohatého hudebního doprovodu našeho souboru. Srdečná, až rodinná atmosféra slavnosti umocnila krásné dojmy z celého dne.

(Svatý otec si vyžádal od Rychnovského chrámového sboru zopakování Svatováclavského chorálu

V úterý 12. listopadu koncelebrovali oba čeští biskupové mši sv. v římské bazilice minor Svatých apoštolů, za předsednictví děkana kardinálského kolegia kardinála Mons. Giovanniho Battisty Re, opět s intencí připomínky obětí 1. světové války a s prosbou za světový mír. Mše sv. se účastnili mj. velvyslanci ČR v Itálii a při Sv. stolci, velvyslanci z dalších zemí a představitelé armády. Účastníci byli příjemně

překvapeni úrovní hudebního doprovodu a živě se zajímali o interprety i o provedené skladby. Po mši sv. se čeští diplomaté, vojáci, duchovní a zpěváci odebrali na nedaleké Benátské náměstí připomenout formování čs. legií. Právě na tomto místě nyní znovu zazněla píseň Kde domov můj, stejně jako v památném roce 1918.

Ve středu 13. listopadu česká výprava hudebně doprovodila veřejnou generální audienci na Svatopetrském náměstí. Pan kardinál představil zpěváky a hudebníky papeži Františkovi a předal mu jejich dar – prsten s českými granáty, mistrovský to výtvar severočeských klenotníků. Svatý otec vlídně pozdravil celý soubor a vyžádal si od něho zopakování Svatováclavského chorálu.

Večer téhož dne rychnovští hudebníci koncertovali v titulárním kostele kardinála Dominika Duky – u Sv. Petra a Marcelina. Odměnou jim byl bouřlivý potlesk zcela zaplněného chrámu.

Výše popsaná akce přinesla potěšení, radost a krásu všem zúčastněným, byla ke cti naší vlasti a důstojně reprezentovala českou národní kulturu v zahraničí. Jejím mottem byla slova pana kardinála, jež zopakoval při promluvách v obou výše zmíněných městech: „*Kdyby kultury nebylo, co by nám ještě zůstalo?*“

Fotografie najdete na vedlejší stránce, bohatá fotodokumentace je uložena na webových stránkách našeho souboru www.rychsbor.cz a také na vatikánských stránkách: <https://photo.vaticanmedia.va/> v sekci **10.Gruppi 273204-274301 (13) - Vatican Media**

Hudební uctění památky českých válečných hrdinů v Itálii

Vojevůdce Jan Žižka: lapka nebo geniální stratég?

Jméno husitského vojevůdce Jana Žižky z Trocnova je spojené s řadou měst v **Královéhradecké diecézi**. Zemřel, jak známo, u Přibyslavi. Pochován byl nejprve v Hradci Králové a posléze v Čáslavi. Vydejme se po stopách muže, který zemřel před šesti sty lety. To víme na den přesně. Na rozdíl od jeho narození.

Legendární vojevůdce zemřel 11. října roku 1424 při obléhání hradu u Přibyslavi. Původní gotický hrad (tradičně Šenfeld) z první poloviny 13. století husité dobyli a město zpusťovali. Jejich vítězství mělo ovšem hořkou příchuť.

„Tady se bratr Jan Žižka smrtelně rozemohl od hlízy a učinil odkaz svým věrným bratřím Čechům, panu Viktorinovi z Kunštátu, panu Janu Bzdínkovi a Kunešovi z Bělovic, aby se báli Pána Boha, neustále a věrně bránili pravdu Boží a spoléhali na odplatu věčnou. Pak se bratr Žižka poručil milému Pánu Bohu a skončil ve středu před sv. Havlem,“ uvádí kronikář ve Starých letopisech českých, které vydal František Palacký a dodává: *„Jeho lid přijal jméno Siroťci, jako by jim zemřel otec. Dobyli hrad Přibyslav a upálili na šedesát těch, kteří se na něm bránili; hrad také vypálili a rozbořili. Potom kněz Prokůpek a kněz Ambrož provázeli mrtvého bratra Žižku až do Hradce Králové a tam ho pohřbili v kostele Svatého Ducha u hlavního oltáře. A potom byl přenesen do Čáslavi a tam pohřben v kostele.“*

U Přibyslavi, na místě kde údajně zemřel, nechali pražští sokolové v roce 1874 postavit majestátní kamennou mohyлу. Autorem návrhu byl významný novorenesanční architekt Antonín Wiehl. Mohyla stojí severně od města na katastru obce Žižkovo Pole. Do jejího podstavce jsou, jak bývalo tehdy zvykem, vsazeny symbolické kameny z historických míst.

◼ Nikdy neporažený husitský vojevůdce

Veliká jezdecká socha Jana Žižky stojí v městském parku v Přibyslavi u zámku. Sochař Bohumil Kafka ji navrhl v roce 1931 pro Žižkův pomník v Praze na Vítkově. Socha samotná vznikla jako menší zkušební odlitek v roce 1935. Její výška je 290 centimetrů, známější na Vítkově je vysoká devět metrů.

Otazníky kolem Žižkovy smrti

Zřejmě největšího vojevůdce české historie Jana Žižku z Trocnova známe především jako geniálního polního velitele

husitských vojsk. Přesto s největší pravděpodobností nezahynul v boji. Převážná většina historických záznamů hovoří o tom, že slepý vojevůdce zemřel na následky hlízy. Tradičně byl tento symptom spojován s formou moru. Z roku 1424 ovšem neexistuje jediný záznam, který by dosvědčoval, že se v Čechách v té době morová nákaza vyskytovala; Staré letopisy české ji dokládají až v roce následujícím.

Žižkovo úmrtí experti většinou přisuzují jinému hnisavému onemocnění. Domnívají se, že vojevůdce se vytvořil tzv. karbunkl, jehož příčinou byl patrně neléčený zánětlivý proces. Jeho léčení vyžaduje chirurgický zákrok a antibiotika. Odborníci z oboru medicíny se dnes převážně ztotožňují s výkladem profesora Josefa Thomayera, že Jan Žižka s jistotou pravděpodobností zemřel na celkovou sepsi, tedy na otravu krve.

Pohřeb v Hradci Králové

Při prvním rozloučení doprovodili, podle Starých letopisů českých kněží Prokop Malý (zvaný Prokůpek) a Ambrož Hradecký, mrtvé Žižkovo tělo do Hradce Králové, kde ho pohřbili v kostele Svatého Ducha (katedrálou se kostel stal až roku 1664 založením Biskupství) u hlavního oltáře. Podle pozdějších názorů historiků byl Žižka pochován do jedné ze čtyř krypt, nacházejících se pod katedrálou. Místo navrhl zřejmě Ambrož, jedna z nejvýznamnějších osobností husitství,

duchovní vůdce orebitů a později sirotků, který právě v tomto kostele sloužil jako kněz.

Historie pomníku v Hradci Králové

Pomník Jana Žižky z Trocnova v Žižkových sadech v Hradci Králové byl odhalený 4. června 1971. První myšlenky na jeho zřízení se objevily už v 19. století. Za zmínku stojí událost z roku 1924, který byl rokem pětistého výročí úmrtí vojevůdce. Pomník z tvrdého pískovce, protože kovový pomník by byl příliš drahý, měl být umístěn na Velkém náměstí. Jako nejlepší vybrala komise návrh Josefa Škody, kde Žižka seděl na koni s palcátem v ruce. Hradecká veřejnost se s návrhy mohla seznámit v červnu téhož roku ve výstavní síni městského muzea. Porotě, ve které zasedal i Jan Štursa, se žádný, ani vítězný návrh, nezdál vhodný pro realizaci v kameni a doporučila vypsat novou soutěž.

O 15 let později představil Josef Škoda další návrh. Monumentální socha měla opět stát na Velkém náměstí, v blízkosti katedrály sv. Ducha. Po zkouškách s maketou v měřítku 1:1 bylo zjištěno, že do prostoru s mariánským sousoším uprostřed se tak mohutná pískovcová socha nehodí. Německá okupace znamenala zrušení smlouvy se sochařem i práce na pomníku. K jejímu obnovení nedošlo. Josef Škoda, který svým sochařským uměním výrazně formoval veřejný prostor v Hradci Králové, rok po válce předčasně zemřel.

Další soutěž na sochu Jana Žižky z Trocnova v kameni byla vypsána k v říjnu 1958 a ukončena v březnu 1959. Zvítězil návrh

Tabulka umístěná na katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové zmiňuje pohřeb Jana Žižky v roce 1424

málo známého pražského sochaře Jiřího Duška. Se sádrovou maketou vyrobenou v hořické škole se roku 1965 zkoušely možné varianty osazení. Před nábřežím Labe a Žižkovými sady vyhrály Lipky, kde měla vojevůdce socha stát na podstavci o výšce 3,70 m. Umístění pomníku vyvolávalo velké kontroverze. Na provedení v hořickém pískovci začal proto Jiří Dušek pracovat až roku 1969. Podstavec navrhl ak. architekt Jan Hejtmán, vytvořila ho hořická kamenická škola. Hejtmán také navrhl úpravy v okolí pomníku v čerstvě přejmenovaných sadech (dosud nesly jméno dramatika V. K. Klicpery). K osazení sochy tak došlo už v Žižkových sadech.

Mužská postava přibližně středních let má nakročenou pravou nohu. Je oděná v tunice s kalichem na prsou a v dlouhém splývavém kabátci s rukávy. Levou rukou se opírá o výrazný vpředu umístěný obouruční meč, který je jílcem opřený o sokl. V pravé ruce drží palcát. Žižka má pásku přes levé oko a výrazný knír. Na soklu je vpředu umístěn nápis Jan Žižka. V pravém boku je vytesaný městský znak v kruhovém poli. Na levém boku je umístěna husitská pavéza s kalichem, která má po stranách umístěný letopočet 1423. Vzádu jsou jména autorů a letopočet: „DUŠEK HEJTMAN 1971.“

Z Hradce Králové do Čáslavi

Přestože ze zápisu ve Starých letopisech českých vyplývá, že Žižkovo tělo bylo pohřbeno v kostele Svatého Ducha v Hradci Králové a později přeneseno do Čáslavi, zůstával osud ostatků husitského hejtmána značně diskutabilní. Důvodem byl především fakt, že ne všichni ze starých letopisců a středověkých kronikářů uváděli stejné datum prvního pohřbu a znamenali skutečnost o přenesení do Čáslavi. Pokud k převozu těla skutečně došlo, lze se domnívat, že se tak nestalo dříve, než v druhé polovině 15. století. Přibližně do této doby se datuje sepsání Kroniky velmi pěkné o Janu Žižkovi, v níž autor konstatuje: „I pochovali jsú jeho (Žižku) v Králové Hradci, a tu ležie.“ Některé verze Starých letopisů českých dokládají, že po roce 1471 už byli autoři

Jezdecká socha Jana Žižky je součástí Národního památníku na Vítkově, autorem je sochař Bohumil Kafka

s přemístěním ostatků obeznámeni. Důvod exhumace známý není. Mezi indicie, potvrzující převoz z Hradce Králové do Čáslavi, patří především opakované zmínky kronikářů o truhle s ostatky, zprávy o existenci kamenného kenotafu a zprávy o návštěvách významných osobností u tohoto památníku. Dále jsou známy čtyři zprávy o zničení náhrobku a pokusech o nalezení a zničení veškerých památek na Jana Žižku v Čáslavi, které měla na svědomí pobělohorská protireformační strana. Její stoupenci se domnívali, že Žižkovy kosti byly uloženy v kenotafu, ten však byl po otevření prázdný. Poté se je pokusili nalézt uvnitř čáslavského kostela sv. Petra a Pavla. Pravděpodobně v roce 1741 tam objevili několik kosterních pozůstatků, které nechali katem veřejně spálit na čáslavském náměstí. Další pokusy o nalezení místa Žižkova posledního odpočinku následovaly v letech 1801, 1875, 1880 a 1901.

Nečekaný úspěch se dostavil 21. listopadu 1910, kdy byl při rekonstrukčních pracích uvnitř chrámu nalezen 115 cm vysoký a 84 cm hluboký a široký výklenek, který byl podle architekta Kamila Hilberta vestavěný do zdi kostela při stavbě věže kolem roku 1450. Na dně výklenku byly nalezeny dvě zkřížené stehenní kosti, poškozená tzv. kalva se zjevnou jizvou nad levou očníci a střep kameninové mísy. Vedle ležely zbytky dalších kostí, střep kameninové mísy, dvě lopatičky vyřezané ze šindelových prkének, loučová destička, mech a kousek ztrouchnivělého plátna.

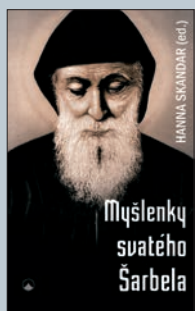
(Knižní tipy

Karmelitánské knihkupectví

Velké nám. 36/45, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 173
e-mail: hradec@kna.cz
web: eshop.cirkev.cz

Hanna Skandar

Myšlenky svatého Šarbela

Životopis a to nejlepší z textů Šarbela Machlúfa (1828–1898) ukazují jeho pokoru a nevýslovnou lásku k Bohu i lidem. Byl jedním z nejznámějších světců Středního východu z nedávné doby. Žil jako poustevník v Libanonu, ale díky pověsti Božího muže jej vyhledávali křesťané i muslimové z celého Blízkého východu. *Brož., 80 str., 149 Kč*

Ludmila Pospíšilová

Klára z Assisi a Anežka Česká

Hluboký vztah mezi svatou Klárou a svatou Anežkou patří k mimořádným jevům v dějinách spirituality. Klára prožívala hluboké duchovní porozumění s Františkem z Assisi a v lásce ke Kristu se stala jeho duchovní dcerou. Anežce Přemyslovně předá to, co sama dostala od Františka. *Brož., 176 str., 199 Kč*

K zajištění místa byli přizváni experti archeologické komise při pražské Akademii věd a umění. O nález v lednu 1911 referoval profesor Jindřich Matiegka, který nalezené kosti prohlásil za pozůstatek po Janu Žižkovi. Svůj závěr učinil na základě morfologických vlastností kostí, zejména jednookosti objevené mozkovny, nálezovým okolnostem a s přihlédnutím k nejstarším vyobrazením husitského vojevůdce. Celý výzkum ale provázela jistá nedůvěra, pramenící z aktivity čáslavských patriotů. Ti ve snaze nález historicky podepřít umístili do výklenku v protilehlé straně pod věží na deskách staré knihy nápis: „Kosti slavného vůdce českého Jana Žižky v protějščí zdi tajně se chovají.“ Díky tomuto podvrhu byl výzkum na více než čtyři desetky let zpochybněn.

Teprve v roce 1962 vyšetřil čáslavskou kalvu profesor Otakar Hněvkovský a v roce 1966 ji znovu prozkoumali odborníci z Archeologického ústavu ČSAV, tentokrát v čele s antropologem Emanuelem Vlčkem. Konstatovali, že jde o kosterní pozůstatek jedince mužského pohlaví, jehož stáří nepřekročilo hranici 50 let, ovšem vzhledem k neúplné dochovanosti „nelze tuto kalvu připsati žádné určité osobě“, ale „morfologická fakta ... uznání pravosti lebky neodporují, pokud tato bude prokázána historicky“. Údaj o stáří jedince, kterému náležely zbytky kostí, Emanuel Vlček později změnil na 50 ± 10 let. Dále bylo zjištěno, že krajiny obou očních nesou vyhojená poranění. Levé oko bylo poraněno pravděpodobně úderem sečné zbraně před ukončením růstu individua. Pravý nadočnicový oblouk nese známky procesů probíhajících při hojení opouzdřeného hematomu, který lze vysvětlit tupým násilím vedeným na krajinu pravého oka. Hojení probíhalo nedlouho před smrtí a za předpokladu, že kalva skutečně patřila Janu Žižkovi, je pravděpodobné, že jeho příčinou mohlo být poranění u hradu Rábí.

V 80. letech 20. století byl z iniciativy spisovatele Miroslava Ivanova, zabývajícího se především historií a literaturou faktu, čáslavský nález znova detailně prozkoumán odborníky pracovníky z oboru soudního lékařství, geologie, antropologie

(Mohyla v Žižkově Poli u Příbravi

a makromolekulární chemie. Nejprůkaznější výsledky přinesla tehdy ojedinělá paleosérologická metoda, prováděná v Budapešti Dr. Imre Lengyelem. Prokázala, že nalezená část pravého žebra, levá stehenní kost a kalva patřily muži, jemuž bylo ve chvíli smrti 61–65 let. Výsledek přesně korespondoval s datem Žižkova narození kolem roku 1360 a datem úmrtí v roce 1424.

Zmíněné ostatky jsou uloženy v tzv. Žižkově síni v budově barokní radnice na náměstí Jana Žižky z Trocnova v Čáslavi. Nynější věda ale, podle Filipa Velímského z Archeologického ústavu Akademie věd ČR, nemá jasný důkaz, že ostatky skutečně patřily husitskému vojevůdci. Podle něj totiž není možné provést genetické určení Žižky s jeho potomky. Velímský se podílí na aktuálním výzkumu tzv. Žižkovy kalvy, tedy části lebky nalezené v roce 1910 při rekonstrukci čáslavského kostela sv. Petra a Pavla.

Čáslavský sněm

Po dlažbě kostela sv. Petra a Pavla kráčel husitský hejtman v roce 1421. Proč přijel do města, v budoucnu zvaného „Čáslav – město Žižkovo“? Byl jedním ze dvou mluvčích tábořských husitů na Čáslavském sněmu, který se konal 3. až 7. června 1421 právě v tomto kostele.

Děkanský chrám sv. Petra a Pavla stojí v severozápadním rohu čáslavského

náměstí. Jeho základem se stal románský kostelík sv. Michala z poloviny 12. století. Po založení města bylo rozhodnuto o vybudování většího chrámu. Ten byl několikrát, především po požárech, přestavován. V současnosti je to trojlodní síňový kostel s polygonálně uzavřeným presbytářem, kaplí a věží. Z kostelíka sv. Michala je sakristie. Přestože byl stavebně včleněn do nové stavby, jsou jeho kontury dodnes rozpoznatelné.

Zpátky k Čáslavskému sněmu

Byl to generální sněm zemí Koruny české, na kterém zástupci husitů, české a částečně i moravské katolické šlechty po pětidenním rokování přijali Čtyři artikuly pražské jako zemský zákon. Artikuly pražské byly husitský program nápravy křesťanské společnosti. Dále byla jmenována dvacetičlenná prozatímní vláda, tvořená zástupci pánů, rytířů a měšťanů, která měla spravovat věci veřejné do 28. září 1421, pokud do té doby nebude přijat nový král. Na sněmu byli přítomni také zástupci krále Zikmunda Lucemburského, kteří přednesli králův list, ve kterém projevil vůli jednat o artikulech a smířlivě urovnat spor. Byl však označen za „zjevného tupitele pravd svatých“ a za nehodného trůnu. Není divu, že nebyl, především zástupci husitů, zvolen králem.

Kvůli neshodám mezi radikálními a umírněnými husity a následným husitským bouřím se záměry Čáslavského sněmu nepodařilo uskutečnit. Část šlechty, především moravské, od husitů odpadla a od smlouvy s českými „kacíři“ se distancovala. Prozatímní vláda tak v podstatě plnohodnotně nikdy nefungovala.

„Navštívíte-li čáslavský děkanský kostel a půjdete po dlažbě, po které kráčel před šesti sty lety husitský hejtman Jan Žižka, nezapomeňte zajít do mariánské kaple. Až si prohlédnete výklenek, kde odpočívaly jeho ostatky, svou barokní krásou vás oslní, tak jako generace poutníků, Panna Marie Čáslavská s malým Ježíškem,“ slibuje děkan Dmytro Romanovský. „Barokní milostná socha je spolu s oltářem v kněžišti pokládána za nejpůsobivější

místo ve svatostánku. Dnes je, kromě okruhu věřících, téměř neznámá. Nebylo tomu tak ale vždy. V minulosti byla Čáslav dokonce oblíbeným poutním místem a cílem byla právě její socha, za kterou putovali poutníci z celé země!“

Ale to jsme odbočili. Jan Žižka navštívil Čáslav několikrát. Jeho význam pro město potvrzuje Myslbekův pomník uprostřed Žižkova náměstí, odhalený v srpnu 1881. Pískovcová socha stojícího vojevůdce je postavena na hranolovém podstavci. Jejím autorem je Josef Václav Myslbek, autorem návrhu podstavce z roku 1879 je, už jednou zmíněný, novorenesanční architekt Antonín Wiehl. Na vzhledu pomníku se svými připomínkami podílel i Miroslav Tyrš (byl historikem umění), který zejména požadoval, aby byl Žižka zobrazen v kožichu a krunýři. Pomník je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky. Vytesali ho František Hergessel a Antonín Procházka.

Slova odborníka závěrem

„Jan Žižka z Trocnova a Kalicha byl už za svého života postavou rozporuplnou,“ uvádí Petr Čornej, přední český historik specializující se na dějiny pozdního středověku, zvláště husitství. „Většina husitů ho uctívala nejen jako vynikajícího, úspěšného vojevůdce, ale také jako Božího bojovníka. Jeho protivníci ho naopak pokládali za kacíře, kterého zahubil mor. Dnes s jistotou víme, že mor ho nezahubil. Je to obrazné vyjádření toho, že podle katolíků šířil mor husitské hereze, takže na něj měl zemřít. Důvodem smrti byl ve skutečnosti blíže nespecifikovaný kožní novotvar.“

Symbolem se Žižka stal v tradici legionářské. Není náhodou, že Památník národního osvobození na pražském Vítkově se snažil představit legionáře jako pokračovatele husitů. Žižka vlastně zůstává symbolem vojenské zdatnosti, v tomto směru se k němu hlásil jak prezident Václav Havel, tak se k němu hlásí současná česká armáda. Je sice rozporuplná postava, bez jeho úspěchů by husitství vojensky nepřežilo.“

Eva Zálešáková)

(Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Tři nejúspěšnější knihy Doronu v roce 2024

Mary Healy

Uzdravování v Ježíšově jménu

Jedno z nejkvalitnějších pojednání na téma uzdravování Boží mocí za poslední desítky let.

Antonia Salzano Acutis,
Paolo Rodari (ed.)

Tajemství mého syna

Životní příběh blahoslaveného Carla Acutise očima jeho matky.

Lorenzo Quadri, Bruno Dolif

František z Assisi v komiksu

Cesta za poznáním mimořádného života svatého Františka.

Diecézní centrum pro mládež**Můj vikariát očima mládeže**

Aktivita pro mladé se nedějí pouze na diecézní úrovni, ale také ve vikariátech a farnostech. Činnost mládeže ve vikariátech koordinují vikariátní kaplani pro mládež spolu s vikariátními zástupci mládeže. Jedním z takových zástupců mládeže je Matyáš Juza, který „zástupuje“ za Litomyšlský vikariát. Požádali jsme ho, aby čtenářům trochu přiblížil činnost mládeže ve svém vikariátu.

Jsem Maty, kluk z Dolního Újezda, je mi 22 let. Baví mě mnoho věcí a jednou z nich, co mě baví a zároveň obrovsky naplňuje, je, když se my mladí věřící setkáváme (ať už při větší či menší akci, oficiální i neoficiální). Tak mám radost, že mohu přiložit ruku k dílu.

Pokusím se malinko představit naši činnost ve vikariátu. Na úvod trochu terminologie: Co je to vikariát? Vikariát je církevní územní jednotka, menší než diecéze a větší než farnost. Diecéze se skládá z vikariátů, vikariáty se skládají z farností.

V našem Litomyšlském vikariátu probíhají aktivity pro mládež v podstatě na dvou úrovních – vikariátní a farní. Na vikariátní úrovni pořádáme 2–3× do roka **vikariátní setkání mládeže** (vikariátko), kde se potkají lidi z různých farností našeho vikariátu. Ve svých farnostech se pak mohou mladí účastnit spolek či jiných aktivit (víkendovky, tábory, ...).

Určitě vidím smysl v obou úrovních. Když je fungující **společenství ve farnosti**, tak je to základ. Mladí se tam mohou setkávat pravidelně s lidmi, které znají, prohlubují své přátelství, sdílejí se spolu a rostou ve vztahu s Bohem. Ale také je dobré občas vyjet na větší akci (vikariátní, diecézní, celostátní), protože zde člověk pozná nové lidi, zažije zde zase jiné věci ve větší skupině. Může ho to v něčem inspirovat. Mimo toto na vikariátku také, jak poznamenal jeden kamarád, který zástupuje v jiném vikariátu, kluci poznají, jaká děvčata jsou

v jiných farnostech a děvčata zase, jací kluci jsou jinde a to je taky potřeba.

Na službě mládeži v našem vikariátu se podílí řada lidí. Jsou to aktivní lidé ve farnostech a pak je tu vikariátní tým, který organizuje vikariátní akce a má také koordináční funkci – je takovou spojkou s aktivními mladými ve farnostech a zároveň nahoru – s Diecézním centrem pro mládež (DCM).

Sám jsem aktivní jak ve vikariátním týmu, tak ve své domovské farnosti – Dolní Újezd, kde zase s místním týmem vedeme společenství.

Náš vikariátní tým se skládá z vikariátního kaplana pro mládež, kterým je otec Mariusz Robak, Niny Kysilkové a mě (jsme vikariátní zástupci mládeže) a ještě třech dalších lidí, kteří nám pomáhají s akcemi.

Kromě vikariátních akcí, jimž se budu věnovat níže více, je naší činností **spolupráce s DCM a spolupráce s farnostmi**, podpora spolek, modlitba za mládež. DCM pro nás 2–3× do roka organizuje **setkání K+Z** (setkání kaplanů a zástupců), které se koná buď v Hradci Králové nebo na Vesmíru. Je to skvělá příležitost se potkat se zástupci a kaplany jiných vikariátů a vzájemně se inspirovat. Chtěli bychom tuto možnost dopřát i těm, co sami něco ve své farnosti vedou, udělat tedy občas takové setkání i na úrovni vikariátu. Zatím ale neznáme lidi ve všech farnostech (a někde třeba mládež není), tak je potřeba náš vikariát zmapovat a navázat spolupráci.

Jaké vikariátní akce jsme za poslední rok pořádali? **Vikariátko s filmovým večerem, vikariátní výprava na Vysočinu, vikariátní opěkačka** na konci školního roku a poslední bylo **vikariátko s tančírnou**. Snažíme se to dělat rozmanitě, aby mezi nás přijalo pozvání víc lidí, protože každého baví něco jiného. Některé věci ale bývají na akcích společné – máme nějaké nosné téma, co nás obohací,

modlíme se spolu, hrajeme hry. Motivaci na každé setkání jsou samozřejmě přátelé a hodně jídla.

Také vypravujeme autobus na akce mimo náš vikariát. Každoročně na **Diecézní setkání mládeže** do Hradce Králové a letos v říjnu poprvé na **Godzone Tour** do Brna (evangelizační program pro mladé), z čehož mám radost, že o to byl takový zájem.

Pokud bych měl život mládeže v našem vikariátu nějak zhodnotit, tak patří velký dík Bohu a ostatním za to, co se podařilo a co společně žijeme. Stále však objevujeme před námi mnoho výzev – což je dobře, protože se můžeme posouvat (platí to tak asi obecně ve všem).

Pokud toto čte někdo z mladých našeho Litomyšlského vikariátu, tak Tě zdravím a těším se, že se uvidíme na nějaké akci. Naše vikariátní akce jsou otevřené všem 13–30 let. Zdravím i všechny další mladé z diecéze, co to čtou! Třeba se účastníte zase jiných podobných akcí ve svém místě bydliště.

Je možné, že to čte někdo, kdo nemá ve farnosti společenství. Tak Tě chci povzbudit, zkus najít něco v jiné blízké farnosti. Nebo máš-li touhu, zkus něco nového u vás založit. I kdybyste byli zpočátku jen dva nebo tři, popovídali si a společně se za sebe pomodlili, má to cenu. Zkus se také jet inspirovat jinam, kde to funguje a bavit se s těmi, co to organizují, jak oni začínali... Pokud nikoho neznáš, zkontaktuj vikariátního zástupce v Tvém vikariátu. Poradí Ti, kde jsou společenství, a rád pomůže. Vikariátní kaplany a zástupce najdeš na stránce diecezko.cz/vikariaty. Jezdili jsme a jezdíme se podívat i jinam. Věřím, že každé společenství má jedinečnou cestu, ale je dobré se jet inspirovat třeba do vícero okolních společenství a aplikovat to, co sedí nám. A i touto formou růst. Nejsme na to sami.

Matyáš Juza)

Katechetické a pedagogické centrum

Na jaké akce KPC se můžete těšit v prvním pololetí 2025?

Vstoupili jsme do nového roku. Ti, kdo mají děti, vstoupí také za chvíli do nového, druhého školního pololetí. Katechetické a pedagogické centrum, jak název napovídá, se řídí podle školního roku a tomu přizpůsobuje také své plány a aktivity. Rádi bychom vám proto nabídli naše akce především na začínající druhé pololetí, a ještě něco málo přidali.

Oblastní setkání katechetů

První pozvánka je na Oblastní setkání katechetů. V kalendáři akcí na našich webových stránkách je najdete pod zkratkou OSK. Název pochází ještě z dob, kdy se konala setkání na různých místech naší diecéze. Díky pokroku technologií a díky našim dovednostem s nimi, jsme postupně přešli na online formu. Z pohodlí domova tak můžete pouze „rozkliknout“ odkaz a připojit se ve vámi vybraný den ke společnému setkání. Téma letošních setkání bude **Imaginace jako prostředek k hlubšímu prožitku (nejen) modlitby**. Tímto tématem navážeme na loňské setkání dětí, kde si imaginaci v modlitbě mohli účastníci vyzkoušet sami na sobě. Protože se tato aktivita setkala s velkým ohlasem, rozhodli jsme se přiblížit ji všem, kteří by ji chtěli využít při práci s dětmi i dospělými.

Duchovní obnova

Další akcí je tradiční každoroční Duchovní obnova (nejen) pro katechety, která se bude letos konat na Hoře Matky Boží v Králíkách a povede ji P. David Bouma.

Artevíkend

V letošní roce jsme se také rozhodli uspořádat druhý ročník akce, která se setkala s velkým úspěchem. Jedná se

o Artevíkend – ten je určena pro všechny, kteří si chtějí odpočinout a prohloubit svůj duchovní život pomocí různých uměleckých aktivit a to i přesto, že si myslí, že na ně nemají talent. Půjde o práci s hudbou, výtvarným a divadelním uměním, a to ve formě, která je otevřená naprosto všem. Hostem této akce bude také psychoterapeutka Nikola Joštová, která dá uměleckým aktivitám terapeutický rozměr.

Letní katechetický seminář

Dvě pravidelné akce, na které se můžete těšit je také Letní katechetický seminář v Janských Lázních a Diecézní setkání katechetů v Hradci Králové.

Seminář s Annelise Hecht

Prozradit také můžeme, že se i v letošním roce uskuteční seminář s Annelise Hecht.

Rádi bychom připomněli, že naše akce jsou určeny nejen pro katechety a katechety (nejen) z naší diecéze, ale pro všechny, kteří pracují ve farnosti s dětmi a mládeží anebo se pro tuto službu rozhodují. Proto se nebojte přihlásit a přijet mezi nás.

Plán akcí naleznete na webových stránkách našeho katechetického a pedagogického centra. Zde také naleznete případné aktualizace a další akce, které se mohou ještě během roku realizovat.

Těšíme moc na vás na některé z našich akcí.

Za Katechetické a pedagogické centrum Biskupství královehradeckého

Markéta Rumpíková)

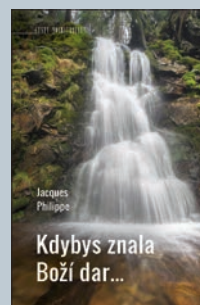
(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Jacques Philippe

Kdybys znala Boží dar...

Křesťanství se nezakládá na lidském úsilí, ale na Boží milosti. Zlatou nití této knihy je právě „umění přijímat“ – přijímat milost, přijímat celé bohatství Otcovy milosrdné lásky: „Kdybys znala Boží dar...“ (J 4,10), říká Ježíš u studny samaršské ženě, která své štěstí hledá všude možně, jen ne v Bohu. Brož., 208 s., 269 Kč

Jacques Philippe

Čas pro Boha: O vnitřní modlitbě

Úvod do vnitřní modlitby. Je radostné vidět, kolik lidí dnes žízni po Bohu. Mnozí křesťané se chtějí hluboce „věnovat modlitbě“. Narážejí však na překážky, které jim brání na tuto cestu vykročit a vytrvat na ní. Je to obrovská škoda, neboť právě vytrvalost v modlitbě je tou úzkou branou vedoucí do Božího království. Brož., 135 s., 159 Kč

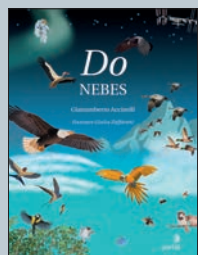
(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Gianumberto Accinelli

Do nebes

Zažij lehkost vznášení mezi hmyzem a ptáky. Objev, co se nachází nad našimi hlavami – kosmické lodě, nečekaná souhvězdí, zvířata a rostliny s křídly, padáky... Cílová stanice: nekonečno. Jsi připraven? Roztáhni křídla a vydej se na neuvěřitelnou cestu. Stránky se otáčejí na výšku a ukazují výšku dosaženou v metrech. *Váz., 92 s., 349 Kč*

Isabelle Filliozat

Do nitra dětských emocí

Jak rozumět jejich řeči, smíchu a pláči

Tato kniha umožňuje pochopit příčiny dětského chování a dívat se na svět dětskýma očima. Ukazuje, že často jsou příčinou dětského „zlobení“ dospělí a zdůrazňuje důležitost umožnit dětem vyjádřit své pocity. Kniha nabízí rady, jak zvládat vztek, strach, noční můry, odloučení, smutek, depresi, rozchod rodičů a jak žít s dětmi šťastněji. *Brož., 208 s., 379 Kč*

Diecézní centrum pro rodinu

„Zduchovnění lidské osoby“

Třetí díl z cyklu o Duchu Svatém (inspirován knihou kardinála Tomáše Špidlíka *Znáš Ducha Svatého?*) volně navazuje na minulý příspěvek, kde bylo naznačeno, že člověk ve světle Božím je tvor záhadný. Postupné objevování všeho, co je uvnitř i okolo nás, nám dává zakoušet to, čemu říkáme „žasnout“ – úžas. Albert Einstein považoval tuto lidskou schopnost za nesmírně důležitou: „*Tím nejkrásnějším, co kdy můžeme zažít, je tajemno. Je to ten nejzákladnější pocit, který je vždy na začátku jakéhokoliv opravdového umění i vědy. Kdo ho nezná, kdo už se nedokáže divit, kdo už nedokáže žasnout, je takřikajíc mrtvý a oči má vyhaslé*“ (z knihy Jak vidím svět, 1993). Žasnout v pokorě je něco, co dává jiskru našim očím. Můžeme žasnout po každé, když přemýšlíme o Božích skutečnostech a tyto skutečnosti se nás vnitřně dotýkají. Náš výraz, když žasneme, bývá nádherný. Rozumí mu ihned i malé děti. A rozumíme mu ihned i my, dospělí, když vidíme jiskru v očích těch nejmenších, kteří teprve nedávno přišli na svět a ještě nedokáží tvořit slova. Nevím o nikom, kdo by ten výraz neznal. Je vše vypovídající. Nepotřebuje žádný komentář. Je srozumitelný na první pohled. Stejně tak, však mnohem více, Duch Svatý, jeho přítomnost a plnost v nás, nemůže uniknout žádnému zraku. Minulý příspěvek končil zmínkou, kterou se hodí zopakovat: „*V životě svatého Antonína Poustevníka čteme, že jeho duchovní pokoj – přítomnost Ducha Svatého – tak zářil na jeho tváři, že ho podle tohoto znamení poznal každý, i ten kdo ho předtím nikdy neviděl.*“

Rozpor mezi duchem a tělem

Od chvíle, kdy jsme přijali Ducha Svatého do svých srdcí, už nemůžeme žít „*podle těla*“. Tak tomu stále učí svatý Pavel: „*Ti, kdo žijí, jak chce tělo, usilují jen o věci tělesné; kdo však žijí, jak chce Duch, o věci duchovní. Snahy lidí tělesných vedou ke smrti, snahy lidí duchovních k životu a pokoji. Proto snahy lidí tělesných stojí*

v nepřátelství s Bohem, neboť nejsou podřízeny Božímu zákonu, ba ani být nemohou. Ti, kdo žijí svému tělu, nemohou se líbit Bohu. Ale vy žijete ne podle těla, nýbrž podle Ducha, jestliže skutečně ve vás přebývá Duch Boží“ (Řím 8,5-9).

Zvyk stavět ducha proti tělu je starobylý, i když není vždy jasné, jak se to má chápat. Zdá se, že původ této řeči je třeba hledat u indických mudrců. V řecké platónské filosofii byl chápán jako radikální rozdíl mezi hmotným tělem a nehmotnou duší, která byla proto považována za duchovní. Z toho vyplývá mravní nutnost zříkat se hmotných hodnot, zmenšovat na nejmenší míru potřeby těla, jít cestou askese.

Exhortace (povzbuzování), přejaté z řecké literatury, často opakovali církevní Otcové. Ale musíme si dát dobrý pozor a chápat jejich správný význam v křesťanském prostředí. Slovo „duch“ v novém smyslu je vyhrazen Duchu Svatému a jen toho člověka můžeme nazývat „duchovním“, v němž působí Duch Svatý. Tehdy dostává také nový význam i termín „tělo“. Neznamená pouze hmotný prvek naší osoby, a tedy stvořený Bohem jako dobrý. Slovem „tělo“ se podle svatého Pavla označují všechny odstředivé, hříšné sklony, jež kladou odpor působení Ducha Svatého jak v nitru člověka, tak ve světě. Tento odpor vůči Duchu, důsledek hříchu, není jen v těle, nýbrž především v duši. Proto nás nepřekvapuje výrok Origena, který říká, že duše hříšníků jsou

„tělesné“ a že prvním „tělesným“ je sám ďábel, i když nemá tělo. Je důležité si uvědomit smysl této terminologie, abychom správně chápali texty Písma i Otců a vyhnuli se nedorozumění, že křesťanství se zdá být nepřítelem lidského těla. Naopak i tělo se musí podílet na ideálu „postupného zduchovnění“ lidské osoby.

Člověk se podílí na životě Nejsvětější Trojice

Jestliže duchovní život znamená, že Duch Svatý je a působí v našem srdci, můžeme také říci, že vlastníme život Boha, božský život. Řečtí Otcové hovoří o zbožštění (theosis) člověka. Odvolávají se na evangelijní text: „*Ve vašem Zákoně je přece psáno: „Já jsem řekl: Jste bohové“*“ (Jan 10,34).

Rozumí se samo sebou, že se tím míní „*božství skrze milost*“, ne podle přirozenosti.

Bůh v našem zjevení je Nejsvětější Trojice. Proto také naše posvěcení má trinitární charakter, protože jsme byli pokřtěni „*ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého*“. Svatý Basil píše: „*Jak jsme byli pokřtěni, tak věříme a vyznáváme, toto je pečeť naší víry a naše víra je souhlas daný Bohu, kontemplovanému v Trojici*.“ Mystikové hovoří dvojím způsobem, aby vyjádřili totéž tajemství: buď říkají, že Nejsvětější Trojice sestupuje mezi nás, do našeho světa, nebo naopak, že my i náš svět jsme přitahováni zespodu do výše, do nitra Božího života.

Tradičně vyjádřené to čteme např. u sv. Cyrila Alexandrijského: „*Každé dobro sestupuje od Boha Otce – skrze Syna – v Duchu Svatém*“, zatímco *naš výstup k Bohu se uskutečňuje „v Duchu Svatém – skrze Syna – k Otci“*. Když v Písmu svatém čteme slovo „Bůh“, myslíme převážně na první Osobu, na našeho Otce, který je v nebesích (srov. Mt 6,9). V původním smyslu je Otcem našeho Pána Ježíše Krista (srov. Ef 1,3) a skrze něho se stal také naším Otcem, takže nám chce dávat všechno dobré. Tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna za spásu všech (srov. Jan 3,16). Skrze tento vykupitelský čin jsme se stali příbytkem Ducha Svatého, který nás vede ze země do nebe, a který „zbožšťuje“ naše lidství.

Spolupráce člověka

Podle starobylé definice je modlitba – ale i náboženství – vystupováním (řecky anabasis) duše k Bohu. Vystupovat, to znamená namáhat se a pracovat. A kdyby tato námaha měla vyjít naprázdno? Kdo vystupuje na nějaký horský vrchol, přibližuje se světlu, ale slunce zůstává stejně daleko jako pro ty, kdo zůstali v údolí.

Nepřekvapuje nás tedy skepse mnohých křesťanů vůči lidskému úsilí. Nespasíme se svými skutky, ale vírou, která je darem a ne naší zásluhou. To je proslulý výrok z doby reformace. Na nebe nevystupujeme my lidé, nýbrž Bůh přichází, aby nás

spasil, jak jsme to viděli v biblických příkladech.

V asketické teologii bývá tento problém předkládán ve formě otázky: jakou hodnotu mají lidské síly, jde-li o to získat božský život, milost? Nazýváme-li lidské síly „asketikou“ a spojení s Bohem „mystikou“, pak se autoři ptají, jaký je vztah mezi nimi.

Historie nás učí, že mnišské hnutí bylo vždy důležité pro dějiny církve. Zároveň si ale historikové, jak katoličtí tak nekatoličtí, uvědomují, že jedním ze základů mnišského života je přesvědčení, že existuje jednota mezi askézí a mystikou. Pokrok duchovního života odpovídá tomu, jak dokáže člověk spolupracovat s milostí. Tato spolupráce lidských sil s Duchem Svatým bývá definována termínem řeckého původu synergismus.

„*To pak milost už není milostí, to je svobodným darem Boha*“, namítají někteří. Na tuto námitku odpovídá už ve IV. století Pseudo-Makarius prostým, ale krásným příkladem. Lidské námahy jsou jako práce zemědělce. Víme, že nestačí orat a zasévat. Žeň závisí na slunci, na dešti, na teplotě. Některá léta se sklídí málo navzdory velkým námahám. A přece „normální“ pravidlo zůstává platné: čím více se obdělávají pole, tím lepší sklizeň se dosáhne. Tak můžeme také mluvit o jakémsi „normálním zákonu milosti“. I tu platí: „*Snaž se a Bůh ti pomůže!*“ Sv. Ignác z Loyoly vyjádřil tuto zásadu takto: „*Musíme pracovat, jakoby všechno záleželo jen na nás, ale musíme se modlit, jakoby všechno záleželo jen na Bohu*.“

Není to žádná kontradikce, jak by se zdálo. Milost je bezpochyby svobodným darem Boha. Avšak to, co nám Bůh dává, je život, činnost; Duch oživuje celého člověka, jeho srdce, jeho mysl, jeho síly. Boží láska se musí setkat s činnou láskou ze strany člověka.

Šťastný a požehnaný rok 2025 vám za Centrum pro rodinu přeje a ze srdce žehná,

Andy Loos, jáhen

Diecézní centrum pro seniory**Rok 2025 s Diecézním centrem pro seniory**

Výpravou za polární září zahájí DCS program letošního roku. Už plně obsazený březnový **zájezd do Norska s návštěvou Osla** slibuje zcela mimořádné zážitky. Podobně velký zájem byl také o **Národní pouť do Říma** s prohlídkou dalších italských poutních míst.

Duben

Pozvat můžeme na středu 23. dubna, kdy bude v Hradci Králové dalším programem pokračovat **Akademie pro aktivní třetí věk** – vzdělávací program pro seniory a animátory seniorů. Týden na to odstartuje už šestá etapa **Putování za mír svatojakubskou cestou**. Jenom pro zajímavost, východočeská trasa, měřící bez jednoho 270 kilometrů, začala poblíž poutního místa Krzeszów v obci Zdoňov na hranicích s Polskem v červenci roku 2022.

Květen

Květen slibuje **duchovně-odpočinkový pobyt** v termálních lázních Podhájska a návštěvu poutních míst Šaštín a Dehtice. Skvělou zprávou je, že účast přislíbil a duchovní obnovu povede otec biskup Josef Kajnek. „*Jezdívám se seniory jednou za čas. Nejprve se vždycky vymlouvám, že nemůžu, ale Veronika mě pokaždé přemluví, já seberu posledních pár sil a jedu.*“

V polovině měsíce nás čeká **pouť za nemocné** u kostela sv. Petra a Pavla (nedaleko Lázní Běláhrad). Snad připomeneme, že kostel patří k nejstarším památkám Podkrkonoší. Původně stál na návrší u hřbitova románský kostelík, z roku 1850 pochází čtyřboká věž. V současné době slouží kostelík jako poutní místo. Křížová cesta je jedním ze zastavení na naučné stezce v Lázních Běláhrad. Mimochodem, ke kostelu na Byšičkách se váže děj balady Svatební košile od K. J. Erbeny.

Květnový poutně **poznávací zájezd do Bulharska a Řecka** povede účastníky

po stopách apoštola Pavla z Tarsu. Možná si někteří z nich na cestu přibalí stejnojmennou knížku Veroniky Čepelkové, která je originálním svědectvím o místech, spojených se jménem apoštola z úsvitu křesťanských dějin. Nasát jedinečnou atmosféru známých i méně známých míst, kde se prolínají časy antických ruin a křesťanských chrámů s poutní a turistickou přítomností, budou moci účastníci zájezdu osobně.

Červen

Tečku za prvním pololetím udělají červnová **plavba po Vltavě** z Prahy na Slapskou přehradu a **návštěva poutního místa Skalka u Mníšku pod Brdy**, pohodový **zájezd do Jižního Tyrolska** a potom už ... pozor změna! ... **diecézní setkání seniorů** v Hradci Králové – hlavní akce pro seniory v diecézi. Letos poprvé v předprázdninovém termínu, zapište si datum **pátek 20. června**.

Červenec-září

Léto bude jako každoročně ve znamení **pobyty pro prarodiče s vnoučaty** v Marianu v Janských Lázních. Termín 16.–23. srpna Následovat bude **poutně-poznávací zájezd do jihorakouských Korutan** na přelomu srpna a září a poté **manželské setkání seniorů**, které v Janských Lázních roky s láskou vedou Marie a Pavel Klimešovi. **Poutně-poznávací zájezd na ostrov Mljet s návštěvou Medjugorje** a už sedmá etapa **putování za mír** východočeskou svatojakubskou cestou, to všechno stihneme do konce září.

Říjen

Na říjen DCS připravuje **poutně-poznávací a odpočinkový zájezd na ostrovy Sardinie a Korsika**, duchovní obnovu v **Janských Lázních** s oblíbeným P. Dmytrem Romanovským a **poutně-poznávací zájezd do Lužického Srbska**.

Listopad

Do Mariana, mimochodem dostavěného před 120 lety, v roce 1905, vás letos naposledy zavede na začátku listopadu **duchovní obnova s P. Janem Linhartem**. Prosinec, to bude jako tradičně **adventní setkání seniorů a akademie pro aktivní třetí věk**.

Rádi ale připomínáme i **další aktivity**, které DCS chystá na letošní rok: vánoční besedy v domovech pro seniory, duchovní pobyt pro animátory seniorů, modlitby seniorů za mír a SOS modlitby, skripta pro společenství seniorů, webové stránky pro aktivní třetí věk, mezigenerační mše svatá ve spolupráci s Církevní základní školou Hradec Králové.

Eva Zálešáková)

(Pozvánka

Milí přátelé, těšíme se na setkání s vámi v roce 2025. Zároveň vám přejeme, aby vám nový rok přinesl krásný, požehnaný čas, plný lásky, radosti a porozumění!

Přihlášky a informace

Diecézní centrum pro seniory
Velké náměstí 32
500 03 Hradec Králové
tel. 737 215 328, 734 435 360
e-mail: dcs@bihk.cz
www.dcskhk.cz
www.simeon.cz

Hora Matky Boží aneb povídky z dějin kláštera v Králíkách

Úvodní slova autora

Říkají, že píšu moc složitě. Ano, tak to je: mé texty se podobají hustému lesu, ve kterém se jen tak nerozběhnete. A kdybyste se chtěli ptát, proč činím čtenářům tolik překážek, odpověděl bych vám zhurta: Copak není svět složitý? Není náhodou úkolem průvodců otvírat poutníkům oči, ukázat jim, kudy se musí pomalu našlapovat a kde naopak roste měkká tráva? A já jsem se tedy zhostil povídek o dějinách Hory Matky Boží jako průvodce poutníků, který vede své čtenáře po hrbolatých cestíčkách někam nahoru do míst, kde se často dějí zázračné věci.

Pokud jde o mne, před dvaceti lety mi tam Panna Maria předala dar víry. Víc se neptejte. Od té doby jsem s tímto poutním místem svázaný pupeční šňůrou. Povídky jsem psal z jakési neodkladné povinnosti: stále mi přicházelo na mysl, že se musím na Horu vracet také literárně. První pokus jsem odložil, chtěl jsem totiž celé místo vměstnat do jediného románu, byť s více vrstvami a mnoha postavami. Vycházela mi však jen pustá fikce. Možná zábavná, jenže v takové by nezůstalo dostatek ticha pro skutečného Pána. Po letech mě napadlo, že bych mohl napsat jakousi kroniku kláštera, a to ve formě historických povídek. A protože barokní architekt vepsal do jeho budovy symboliku čísla sedm, rozhodl jsem se pro cyklus čtyřikrát sedmi jakýchsi obrazů. Nebyl bych to ovšem já, kdybych psal jen dějepisné ilustrace! Přál jsem si, aby v nich čtenář zažil stejný úžas jako tehdejší poutníci: že totiž Bůh je Bůh.

Narážel jsem na nepřekonatelnou potíž, protože k dějinám hedečského kláštera chybí větší vědecká studie. Měl jsem jen pár článků, několik vysokoškolských prací a sem tam nějaké zbožné knížky. Snažil jsem se prozkoumat všechno, co mi bylo dostupné, ověřovat jednotlivá tvrzení, vybírat verze. Před každou povídkou jsem musel strávit různě dlouhý čas bádáním v materiálech, přitom se mi občas podařilo objevit nové souvislosti nebo něco vyvrátit. Přesto mi však skutečné události zůstávaly v mlze (nezáleželo ani, v jak dávne minulosti se odehrály), a já jsem se tedy chopil osvědčené metody snění.

Buď jsem fantaziemi jen vyplňoval díry ve faktech, nebo jsem si celou minulost takřka vycucal z prstu. Chtěl jsem psát o skutečných živých lidech, dívat se jim přes rameno, prožívat s nimi něžnosti Panny Marie a padat na kolena před Božím Milosrdenstvím. Ale nejvíc jsem toho napsal o sobě. Jak to bylo doopravdy? To nevím, ale podávám růženec všem poutníkům, aby se spolu se mnou vydali na Horu Matky Boží.

Jakub Brdík

Prach a popel

L. P. 1606

*Jsem velice smělý,
že mluvím ke svému Pánu,
ač jsem prach a popel.
(Gn 18, 27)*

I.

Ne, nemohu prohlásit, že bych se pana kardinála bál. Když se stal papežem, znal jsem ho již dokonale, všechny jeho nálad, libůstky, ba i ony tajné myšlenky, které tak snadno mohou přerůst v požár. Být sekretářem samotného Klementa VIII. nebylo o nic těžší nežli mu sloužit jako nunciuovi. Však i s tíarou na hlavě to byl pořád stejný Ippolito Aldobrandini, můj pan kardinál, okouzluující a dětinský zároveň. Činilo mi potěšení pečovat o jeho dobro, putovat s ním v zaprášených vozech nebo mu předčítat posvátná Písma. A pak jsem mu jednoho večera musel zatlačit oči a stát vedle nehybného těla. Nechtěl odpočívá v pokoji!

Kamkoli přijdu, lidé se mě vyptávají na Svatého otce, chtějí vědět, co pil, jak se strojí a kolika neřestem podléhal. Myslíte, že bych nyní zradil svého pána a křičel do světa to, co se obvykle jen šeptá do mřížek zpovědní? Nikoli, ani drahných let po jeho skonu se mu nezpronevěřím. Ale abych přece jen uspokojil vaši zvědavost, povím vám jediný příběh, z něhož snad uznáte, že to byl člověk jako my, pouze Bohem vyvolený služebník služebníků. Ostatně leccos z mého vyprávění je už dostatečně známo z jiných úst, jistě povolanějších, a tak jen slovy dosti neumělými přeříkám, co jsem tehdy viděl a slyšel.

Hned prvního roku (totiž 1592. léta od Kristova narození) k nám do papežského paláce přijel vůz, a hned mě tedy přivlali k bráně, že kdosi opět posílá dar pro Svatého otce. (Těch

prezentů bylo ovšem každý týden mnoho, ačkoli od zvolení uběhlo již deset měsíců.) Tak jsem přijal povoz až po okraj plný znamenitých jablek míšeňských, jež pan hofmistr Jiří Popel z Lobkovic Svatému otci darovati ráčil. A to je začátek oné trapné historie, neboť nikdo z nás žel netušil, jaká kletba ještě dolehne na rod těchto Popelů, byť věrných církvi pravé a milujících Boha Trojjediného i Matku Boží přesvatou.

Nu, abych se vrátil k těm jablkům. Jejich sladkost znal pan kardinál z Prahy. Na Hradčanech jsme se jim oddávali před čtyřmi léty, když jako nuncius s císařem Rudolfem vyjednával. A bydleli jsme u pana Popela a jeho milé paní Kateřiny, kteráž nám jablka sama na stůl podávala. Tehdy jsme nad talíři plnými ohryzků velebili tohoto Jiříka, a můj pán dokonce vyslovil přání, aby se jednoho požehnaného dne tento stal císařem. Mluvalo se toho vskutku dosti, ba chová v paměti, že paní Kateřina mému pánu jeho papežství předpověděla. Pravila totiž: „*až se pan kardinál stane papežem, jistě svým věrným daruje památkou obraz.*“

Tak nebo slovy podobnými nunciovi zalichotila a za dva roky jí už nebylo, neboť bídně zahynula pod dýkou svého syna. Ubohá paní! Aldobrandini za ni odsloužil pět mší a nad každou z nich se místo kadidla vznášela vůně míšeňských jablek. Ač jsem již stár (však jsem svému pánu sloužil celých dvacet roků!), stále se třesu při pomyslení, že i my všichni lidé neseme jako Adamovy děti jméno popelu. Naše osudy se podobají jen hrsti hlíny rychle vzhůru vržené, a zase rychle do hrobu padající. „*Až se pan kardinál stane papežem, jistě svým věrným daruje památkou obraz,*“ to kdysi řekla a můj pán se opravdu stal papežem.

Nemohu prohlásit, že bych se pana kardinála bál. Když jsem však krácel za ním do obrazárny, ztratil jsem odvahu mu tuto prosbu připomenout. Seděl nehybně před jakýmsi plátnem, asi tím, které si včera přivezl z Castel Gandolfa, rozjímal, jak mívá ve zvyku, a poté mě uchopil za paži s otázkou: „*Alessandro, pověz mi, co tím chtěl Mistr Carracci vyjádřit?*“ Už jsem věděl, že mne čekají dlouhé minuty, možná hodiny pozorování, že nebude možné mu sdělovat cokoli z věcí úředních. Kardinál miloval obrazy tak jako někdo miluje víno: více nežli svůj život. Nic ho nesmělo vytrhnout z náruče umění!

Ještě před dvěma dny nařídil popravu pana Savelliho, včera si převzal hrad gandolfský a nyní je mi hledět do barev díla, kolem něhož odváděli ke katovi nebohého hraběte. Ó, jsme jenom popel a tato krásná Madona, jež se na mne usmívá z obrazu, je naší jedinou nadějí ve vlnách světa. Aldobrandini znovu povstane z křesla a dotkne se její pravé ruky. „*Už vidíš, Alessandro? Inu, pověz mi, co značí tento zvláštní pohyb?*“ A hle, teprve nyní chápu: Na tom obrazu položila Matka Boží pravou ruku na modré záhyby pláště, ale jedním nataženým prstem ukazuje někam dolů do pravého rohu!

Já tuze neholduji múzám, proto jsem jen skromně řekl: „*Pakliže má Jeho Svatost na mysli tento napjatý ukazovák, dovolím si vyslovit domněnku, že tím Panna Maria připomíná význam pokory.*“ Můj pán pokýval hlavou, jistě čekal takovou odpověď od člověka povýtce praktického (jakým jsem já). „*Alessandro,*“ pronesl pomalu. „*A neukazuje náhodou spíše do klína? Neupozorňuje cudně na své panenství?*“ Neodvážil jsem se oponovat.

Neslušelo se namítat Svatému otci. „*Vaše Svatost má zajisté pravdu. Nechal jsem se strhnout myšlenkou, že nabádá diváka, aby se sklonil před Kristem až do prachu země.*“

Možná to bylo právě v tomto okamžiku, nevím. Ale ve světle lampy kardinál náhle spatřil, že držím v dlani obyčejné jablko. Tedy ne zcela obyčejné, avšak míšeňské, které mu v Praze tak chutnalo. Značně se podivil, a to jsem si přál, totiž aby si vzpomněl, o co ho žádala dobrá paní Kateřina z Lokšan. A vskutku: Jen co jsem mu prozradil, kdo že je poslal a Svatému otci daroval, kardinál sklonil hlavu (až skoro tam, co ukazovala Matka Boží), vzdychl, jako by mu vytanul v paměti smutný osud dávné hostitelky, a potom do slova a do písmene zopakoval její věštbu: „*Až se pan kardinál stane papežem, jistě svým věrným daruje památkou obraz.*“

Jsem na rozpacích co říci dál. Marně si lámu hlavu, proč se můj pán rozhodl tak prazvláštně. Dělal podivné věci, tím se netajím, ale nad popravu nepřátel a vyhlášení Svatého roku já kladu obraz zaslaný do paláce Lobkovického. Vždyť nejprve se jen otázel, „*Alessandro, co soudíš, jaké plátno bychom měli odeslat do Prahy?*“ A když jsem mlčel, zasmál se sám pro sebe a několikrát zamumlal: „*Když Madona ukazuje k prachu a popelu, tak se i sám Popel musí sklonit do prachu země.*“ Snad se mu zalíbila tato slovní hříčka, snad to v něm mluvil sám Boží Duch, snad ho osvětila nebeská Matka, nevím. Ale hned mě vyhnal pryč.

Nebo přesněji: uprostřed oné nejslavnější galerie malířů několika blažených staletí, vyslal mě dolů na trh, abych u kdejakého pouličního mazala za pár florinů sebral, co se namane. I sám Popel se musí sklonit do prachu a já, papežský sekretář, musel procházet tržnicí a zastavit u prvního stojanu, kde někdo prodával pro zbožné poutníky rozličné zbožné obrázky, ikony a zbožné kdesi cosi. Tak mi to můj pán nakázal. Nuže, hned za branami paláce jsem našel, co jsem měl nalézt, obraz laciný a nikoli umělecký, Panenku Marii vyvedou prý podle Santa Maggiore, čemuž jsem ovšem vůbec nevěřil.

Malíř byl nějaký Giovanni a pořád opakoval, že je z Florencie (určitě jenom proto, aby vysvětlil tu strašnou cenu). Jenže mně se kousek docela zalíbil, nebo spíš se mi zalíbila tvář Bohorodičky: měla sice velikánský nos a Ježíšek se zdál býti poněkud slaboduchým, přesto z té tváře vycházela jakási neobyčejná oduševnělost, tak, stále se mi vybavuje onen klid, že bych se k ní

možná úplně přísál a vdechoval do sebe její pokoj, a proto jsem se ještě podíval na stařečka malíře, který však jenom pokašlával, a rozhodně na něm nic nenasvědčovalo, že by někdy tvořil v hlubokém duchovním pohroužení.

A to je vlastně konec celé historky. Chcete-li: historky o lakomém majiteli vzácných olejů, jenž raději poslal do Prahy podřadnou madonku, než aby sáhl na svá krev a potem vyzískaná plátna (ovšem, že to byly většinou krev a pot těch druhých). Nebo chcete-li, historky o Svatém otci, jenž jednal z příkazu Ducha. Když jsem svůj úkol splnil a položil mu na stůl zabalené dílo, vůbec ho neotevřel, jen mi řekl, nechť ho rovnou ráčím zaslat panu Popelovi. A tak se i stalo. Ptáte se, jak byl obraz v Praze přijat? To jsem se nikdy nedozvěděl, samotného by mě to zajímalo.

Za dvě léta byl pan Jiří Popel uvězněn, císař mu vzal všecken majetek a vím, že i pan kardinál za něho u Rudolfa orodoval, leč marně. Když se pak Svatý otec Klement VIII. odebral na cestu poslední (dej mu, milosrdný Bože, lehké odpočinutí!), napsal jsem několik dopisů také dceři zmíněného pana Popela, abych ji povzbudil v zármutku, a zároveň se zeptal na osud onoho podivného obrazu. Žádné psaní mi však z Čech nedošlo, hádám, že to bylo zásahem samotného císaře, který si nepřál styků s dvorem papežským. A já, již letitý stařec, trávím své poslední dny modlitbou a tímto marným vzpomínáním. Amen.

II.

VYSOCE VÁŽENÉMU PÁNU, BÝVALÉMU SEKRETÁŘI SVATÉHO OTCE KLEMENTA VIII., DŮSTOJNÉMU PÁNU ALESSANDRU CONIGLIOVI, OD SVOBODNÉ PANÍ EVY EUSEBIE POPELOVNY, T. Č. V KLÁŠTEŘE SVATOJÍŘSKÉM VE MĚSTĚ PRAZE

LAUDETUR JESUS CHRISTUS ET VIRGO MARIA!

Než započnu psaní toto, musím se omluvit, že můj jazyk latinský jest nevalný, taktéž v němčině nevládnou perem ani řečí lehce.

Já mohu psát jen dovolávající se shovívavosti ctěné slovutnosti Vaší!

A mnohokrát Vám děkuju i zesnulému Svatému otci (blahé paměti), jenž na naši nešťastnou rodinu vždy pamatoval. Kéž Vám Pán žehná!

A já nyní dlím v klášteře svatojříském coby císařova vězenkyně

a bylo mi dovoleno Vám psátí svolením Matky představené řádu svatého Benedikta, totiž paní Sophie Albinky von Helfenburg.

A já Vám o řečené prozradím, žeť se mi stala pravou matkou duchovní (když moje matka tělesná tak krutě ze světa sešla).

A pravila, ať se přichýlím raději k Bohu, který skýtá více potěchy než klamná potěšení světa tohoto. Když totiž paní Albincka měla dojít zasnoubení, zlomil se jí zázračně prsten zasnubní, a ona poznala, že to jí Bůh dává znamení, aby do stavu řeholního vešla.

Tak i já, připravena jsouc o majetek a uvržena do klášterní cely, spíše pláču nad otcem, jemuž jest čekati popravu. A na modlitbách ještě lépe pozoruju, kterak je tento svět klatý a nádhery prostý.

Excelence, Vy jste se mne otázal, zdali jsme před osmi léty obdrželi obraz mariánský, a já toho nevím, v těch krutých časech intrik a nařčení jsme na vzácný dar papežský zapomněli.

Ale mohu Vám pověděti cosi jiného, velice divného. Když jsme v tuhé zimě do Kladska s otcem odvezeni byli (pod dohledem pana komořího Filipa Langa), uvrhli ho do kobky, kde se trápil zimou a voda mu ve štoudvi až ke dnu zamrzala.

A drahý a zoufalý otec chtěl zemřít a radil mi, abych opustila Kladsko i jeho samého, než i já sama zemru.

A asi za sedm dní jsem ho v té kobce navštívit mohla a rozzářený mi vyprávěl, že mu na zem žalárník hodil zabalený obraz, neboť na něm stálo, že jest to prezent služebníka všech služebníků, Klementa VIII.

A prý Jeho milost císař Rudolf mu jej vydal jako jediný z minulých držeb a nechal připsati, nechť si tu sprostnou malůvku papeženskou nechá, beztak jest hodna spolu se zrádcem císařovým v žaláři uhníti.

A otec rozzářený vyprávěl, jakmile obraz ten v malém světélku uviděl, lásce podlehl a již své oči od něho neodtrhl.

Že mu již zima nebyla a celičky ozdravěl a nestraňuje se, že by uhnul, vždyť tělo přechisté Matky Boží smrti nepoznalo a do nebe bez porušení se vzneslo.

Takto já sobě myslím, že jest to onen vzácný obraz, ježž nám pan kardinál a Svatý otec Aldobrandini v dobrotě nevýslovně zanechal.

Poslušenství Vám vzkazuju a v úctě a pokoře Vám děkuju i pamatuju na Vás v modlitbách. Poroučím se i Jeho milosti císaři a uctivě žádám, aby tento list byl Vám bezpečně doručen.

Kéž nás všech zlob ostříhá Matka Boží!

V oddanosti

Eva Eusebie z Popelu

(pokračování povídkového příběhu z Hory Matky Boží v příštím Adalbertu)

Misijní klubko do každé farnosti!

Misijní klubko tvoří děti, které se snaží Modlitbou, Obětí, Službou a Tvořivostí stavět MOST, aktivně pomáhají svému okolí i chudým dětem celého misijního světa a patří do Papežského misijního díla dětí (PMDD). Zasévají tak semínka lásky a dobra, zmírňují bídu a pomáhají druhým ke vzdělání a důstojnému životu. Naplňují heslo Děti pomáhají dětem.

Mezi nejaktivnější klubka v královéhradecké diecézi patří Misijní klubko

v Proseči! Pravidelně ho navštěvují pracovníci Národní kanceláře Papežských misijních děl: národní ředitel PMD Leoš Halbrštát a diecézní ředitelka PMD Bronislava Halbrštátová, kteří jsou vždy připraveni pomoci radou či skutkem. Prosečským dětem se dostává velké podpory od vedoucí klubka Marie Rejmanové a všech rodičů, kteří jim připravují program na jednotlivá setkání a během roku pomáhají s tradičními aktivitami papežských misií. To vše se děje

s požehnáním duchovního otce farnosti Vladimíra Nováka.

Fotografie přináší atmosféru listopadového setkání.

Pokud chcete založit Misijní klubko, kontaktujte diecézní ředitelku Bronislavu Halbrštátovou nebo Národní kancelář PMD. Těšíme se na Vás!

Tým PMD)

Poděkování

Jménem chudých a trpících dětí světa vám ze srdce děkujeme za vaši pomoc, která je tolik potřebná a dobře využívaná. Vaši pomoci si velice vážíme a od chudých dětí vyřizujeme: „Máme vás rádi, denně se za vás modlíme a myslíme na vás!“

Tým PMD)

Papežská misijní díla

Na Kropáčce 30/1

500 03 Hradec Králové

IČO: 736340051

č. účtu: 72540444/2700

+420 604 838 882

www.missio.cz

Tříkrálová sbírka slaví 25 let

Rosteme i díky vám

Už čtvrtstoletí vám naši koledníci přinášejí požehnání a radost. Až u vás začátkem ledna opět zazvoní, popřejí vám vše dobré v novém roce a napíší na dveře požehnání K+M+B+2025, prosíme, přispějte jim také do pokladničky na pomoc nemocným a potřebným. Děkujeme vám!

25. ročník dobročinné Tříkrálové sbírky pořádá Charita Česká republika **od 1. do 14. 1.** V naší diecézi vyrazí na koledu nejvíc skupinek ve druhém lednovém týdnu. **V Hradci Králové** požehná koledníkům na cestu generální vikář Jan Paseka v úterý **7. 1.** v 8 hod. v katedrále Sv. Ducha. **V Pardubicích** sbírku slavnostně zahájí v pondělí **6. 1.** v 9:30 hod. na Pernštýnském náměstí. Koledníkům požehná emeritní pomocný biskup Josef Kajnek. Městem tradičně projedou také „tři královny“ na koních a nebude chybět tradiční hudební vystoupení.

Koledníky Charity poznáte podle toho, že vybírají finanční příspěvky do úředně zapečetěné pokladničky s logem Charity. Vedoucí skupinky je vybaven průkazem koledníka.

Doprovodné akce

Charity pro vás připravily také doprovodné akce, mnohdy spolu s farnostmi. **Průvod tří králů s koňmi a živý betlém** zahájí Tříkrálovou sbírku **v Poličce a v Humpolci v sobotu 11. 1.** **Průvod tří králů na koních** projde také **Českou Skalicí v sobotu 4. 1.** **V Havlíčkově Brodě** pro vás připravili **hru „Čtvrtý z mudrců“** s doprovodným programem a živými zvířátky v sobotu **4. 1.**

Tříkrálové koncerty zazní **v neděli 5. 1.** v Trutnově, Červeném Kostelci, Kutné Hoře a Ústí nad Orlicí, **v sobotu 11. 1.** v České Třebové a Horní Čermné nebo **v neděli 12. 1.** v Dobrušce. Pozvánky najdete v Tříkrálovém kalendáři akcí a na www.hk.caritas.cz.

Tříkrálová sbírka slaví 25 let, a tak koledníci dostanou **unikátní šátek s výročním potiskem**. V Litomyšli vyrobili speciální **tříkrálové pivo**, v Kutné Hoře budou vařit koledníkům **tříkrálový gulášek**. Charita pořádá **kolednickou soutěž na Instagramu** o hodnotné ceny a připravila také hudební dárek – **novou kolednickou hymnu pro sbírku** k 25. narozeninám složil a nazpíval písničkář Michal Horák.

Kino pro koledníky za odměnu chystají v Hradci Králové, Jičíně, Trutnově, Chrudimi či Litomyšli.

(Tříkrálové kolednice z Pardubic. Foto: Jana Karasová)

Komu sbírka pomůže

Tříkrálová sbírka pomůže nemocným a potřebným především v regionech, kde se sbírka koná. Část výnosu bude věnována na humanitární a rozvojovou pomoc do zahraničí.

- Oblastní charita Hradec Králové z výtěžku sbírky podpoří službu **domácí hospicové péče**, a také výstavbu a provoz **lůžkového hospice** ve Stěžerách. V Hospici Anežky České v Červeném Kostelci obnoví **pomůcky a vybavení** pro péči o své pacienty. Domácí hospicovou péči podpoří také v Chrudimi, Poličce, Havlíčkově Brodě, Pardubicích i v dalších místech.

- Pardubická Charita použije vykoledované peníze na výstavbu **Centra sociálních služeb v Holicích**, kde bude mít zázemí odlehčovací služba a mobilní hospic. Farní charita Litomyšl z výnosu sbírky podpoří **odlehčovací služby Respitní péče Jindra**.

- V Trutnově a v Poličce potřebují nové **auto pro Domácí zdravotní péči**, kterým sestřičky dojezdí ke svým pacientům. Na Jičínsku, Náchodsku, v Dolním Újezdě i v dalších oblastech použijí vybrané prostředky na podporu **Charitní pečovatelské služby**, která pomáhá seniorům a lidem se zdravotním postižením.

Pokračování na následující straně ➤

► **Pokračování z předcházející strany**

● V rychnovském Stacionáři sv. Františka pro handicapované a seniory zafinancují **nový výtah**. Kutnohorská Charita použije vykoledované peníze na **podporu Centra Přístav**, kde pomáhají seniorům a lidem se zdravotním nebo duševním postižením. Oblastní charita Nové Hradky u Skutče z výnosu sbírky pořídí **fotovoltaiku** pro úspornější provoz svých středisek v Chotovicích a Hlinsku, které slouží nemocným a potřebným.

● V Domově sv. Josefa v Žirči z výtěžku sbírky dofinancují **fyzioterapie** na odlehčovací službě pro nemocné roztroušenou sklerózou. Charita v Dobrušce z darovaných příspěvků podpoří **službu Osobní asistence** pro lidi se zdravotním postižením a **Půjčovnu zdravotních pomůcek**. Orlickoústecká Charita podpoří také přístavbu **Centra sociálních služeb** v Lanškrouně z důvodu nárůstu klientů.

● V Náchodě Charita z darovaných prostředků podpoří také **Domov sv. Anny** pro matky s dětmi, v Jilemnici **Mateřské centrum Rodinka**, v Letohradě **Centrum Pod střechou** pro rodiny s dětmi a ve Dvoře Králové nad Labem i v dalších místech **služby pro pěstounské rodiny**. Přeloučská Charita pořídí **sportovní potřeby a materiál** pro aktivity s dětmi v Jakub klubu, a také dovybaví **kuchyňku**.

● Na Jičínsku, Chrudimsku, Kutnohorsku i dalších místech z tříkrálových darů podpoří **dobrovolnické programy** na pomoc nemocným, seniorům, handicapovaným a znevýhodněným dětem.

Mnohé naše Charity poskytnou také přímou **pomoc rodinám s dětmi a potřebným v nouzi v regionu**. Část výtěžku věnují rovněž na **dobročinné projekty pro chudé v Indii**, které realizuje Diecézní charita Hradec Králové. Konkrétně na výstavbu nové

školy a podporu vysokoškolských studentů v oblasti Belgaum, dále na kvalifikační kurzy pro mladé lidi a doučování dětí v oblasti Bangalore. Přehled všech záměrů a kde už sbírka pomáhá, najdete na www.hk.caritas.cz.

Každá koruna pomáhá. Děkujeme vám!

Tříkrálovou sbírku můžete podpořit také **bezhotovostním darem** na účet sbírky až do 31. 1. a v některých regionech i finančním **příspěvkem do statické kasičky** v charitních zařízeních, kostelech, obchodech nebo úřadech. Do **online pokladničky** na www.trikralovasbirka.cz je možné přispívat po celý rok.

Pomůžete i odesláním **dárcovské SMS: DMS KOLEDA 30** (60, 90 nebo 190) nebo **DMS TRV KOLEDA 30** (60, 90 nebo 190) (trvalá podpora) na číslo 87 777. Více na www.darcovskasms.cz.

Určitě si nenechte ujít **Tříkrálový koncert** v neděli 5. 1. od 18 hod. na ČT 1 v přímém přenosu z Městského divadla Brno. Vystoupí **Michal Horák**, Tereza Mašková, O5 a Radeček, Chantal Poullain. Moderují Martina Kociánová a Jan Čenský. Více na www.trikralovasbirka.cz. Sledujte také tříkrálový Facebook, Instagram a TikTok.

Hlavní partner: T-Mobile. **Partneři:** Česká pošta a Nestlé. **Hlavní mediální partneři:** Česká televize a Český rozhlas.

Začněte i vy nový rok dobrým skutkem

Aktuální informace o koledování najdete na našem webu www.hk.caritas.cz a na stránkách vašich Charit. Sledujte nás také na Facebooku a sdílejte dobré skutky i se svými nejbližšími a přáteli!

Přejeme vám i vašim rodinám hodně božího požehnání, zdraví a spokojenosti po celý nový rok 2025!

Rozsvícení vánočního stromu se Třemi králi v Jičíně

V neděli 1. 12. 2024 jsme zažili kouzelnou atmosféru na „Rozsvícení vánočního stromu v Jičíně“. Město ožilo sváteční náladou a my jsme byli jednou z vánočních dílen, kde se tvořily vločky z papíru a vánoční přání. Absolutním hitem byly tříkrálové koruny. Děti je zdobily s úsměvem a některé je už plánovaly využít při lednové koledě. Naším cílem bylo šířit radost a přiblížit veřejnosti, jak mohou pomoci prostřednictvím Tříkrálové sbírky. Každý dobrovolník je vítán a věříme, že jsme inspirovali nové koledníky! Velké díky patří organizátorům za skvělé zázemí.

■ Tříkrálové tvoření s Charitou na rozsvícení vánočního stromu v Jičíně. Foto: Oblastní charita Jičín

Už se těšíme na setkání při Tříkrálové sbírce, která se v Jičíně koná v sobotu 11. 1. Na koledu ve městě se můžete hlásit na tel.: 733 741 692, e-mailu dobrovolnici@charitajicin.cz, nebo registrovat na webu www.jicin.charita.cz. Pojdme spolu koledovat a zahájit nový rok dobrým skutkem!

Renata Novotná

TŘÍKRÁLOVÝ KALENDÁŘ

Slavnostní zahájení Tříkrálové sbírky Pardubice

■ 6. 1. od 9:30 hod., Pernštýnské nám. Koledníkům pozehná emeritní pomocný biskup Josef Kajnek a městem projedou „tři královny“ na koních. Nebude chybět ani tradiční hudební vystoupení. Více na www.pardubice.charita.cz.

Havlíčkův Brod

■ 4. 1., od 14 do 17 hod., Havlíčkovo nám. Hru „Čtvrtý z mudrců“ předvede Farnost Velká Losenice, zahraje skupina Tuesday Tunes, po celou dobu živá zvířátka a občerstvení. Přijďte nasát sváteční atmosféru a podpořit dobrou věc! Více na www.hb.charita.cz.

Polička

Tříkrálový průvod a živý betlém

■ 11. 1. od 9 hod. Průvod koledníků městem povedou tři králové na koních ze sídla Charity (Vrchlického 16) k Živému

betlému před radnicí na Palackého náměstí, kde vystoupí čtyři desítky postav, živá zvířata, hudebníci a tříkráloví koledníci. Pořádají Oblastní charita Polička a zdejší Římskokatolická farnost. Více na www.policzka.charita.cz.

Humpolec

Živý betlém

■ 11. 1. od 9:00 do 10:30 hod., Horní náměstí. Slavnostní pozehnání koledníkům, tři králové na koních se vydají k živému betlému. Atmosféru obohatí koledy v podání ZUŠ, nebude chybět občerstvení. Více na www.hb.charita.cz.

Česká Skalice

Průvod tří králů na koních

■ 4. 1. od 15 hod. Tříkrálový průvod vyjde od kostela Nanebevzetí Panny Marie v Malé Skalici a projde městem na Husovo náměstí, kde vystoupí pěvecký sbor Viktorka místní ZUŠ. Více na www.ceskaskalice.cz.

Tříkrálové koncerty

- **Trutnov:** 5. 1. od 15 hod., kostel Nanebevzetí Panny Marie. Účinkuje pěvecký sbor Chorea Concorctica. Více na www.trutnov.charita.cz.
- **Kutná Hora – Sedlec:** 5. 1. od 16 hod., katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele. Vystoupí sbor Schola církevního gymnázia. Více na www.kh.charita.cz.
- **Červený Kostelec:** 5. 1. od 17 hod., kostel sv. Jakuba Většího. Více na www.ochck.cz.
- **Ústí nad Orlicí:** 5. 1. od 17 hod., kostel Nanebevzetí Panny Marie. J. J. Ryba: Česká mše vánoční.
- **Pardubice:** 8. 1. od 18 hod., kostel sv. Bartoloměje. Česká mše vánoční J. J. Ryby. Více na www.pardubice.charita.cz.
- **Česká Třebová:** 11. 1. od 17 hod., kostel sv. Jakuba. Účinkuje dětský pěvecký sbor Kajetánek a smíšený sbor Bendl.
- **Horní Čermná:** 11. 1. od 17 hod., Evangelický kostel. Varhanní a vokální hudba. Více na www.uo.charita.cz.
- **Dobruška:** 12. 1. od 16 hod., kostel sv. Václava. Účinkuje sbor Oboroh. Více na www.dobruska.charita.cz.

(AKTUALITY

Monitorovací cesta do Indie

HK, Indie: Zástupci hradecké Diecézní charity vyrazili loni v listopadu na monitorovací cestu do Indie, aby se osobně setkali s dětmi, které jsou zapojené do projektu Adopce na dálku. Sešli se také s řadou úspěšných absolventů, kteří dnes slouží společnosti jako učitelé, kněží nebo inženýři. Jedním z hlavních bodů programu bylo slavnostní položení základního kamene ke škole sv. Josefa ve vesnici Karadi, na jejíž výstavbu hradecká Diecézní charita a Charity v královéhradecké diecézi přispívají z Tříkrálové sbírky. Články, foto a videa najdete na webu www.adopce.hk.caritas.cz.

Vojtěch Homolka)

(Slavnostní položení základního kamene ke škole sv. Josefa v indické vesnici Karadi. Foto: Vojtěch Homolka

(Na Setkání národů si mohl každý vyzkoušet hru na africké bubny s hudebníkem Robenem Mlauzi ze Zimbabwe. Foto: Týna

Setkání národů propojilo 28 cizokrajných kultur i různé generace

Hradec Králové: 11. ročník festivalu Setkání národů, kterým 12. 11. 2024 ožilo hradecké Adalbertinum, opět bořilo bariéry a propojilo 28 zemí čtyř kontinentů. Význam a symbolika barev v rozmanitých kulturách se prolínal celým programem. Návštěvníci, kterých byly stovky, ocenili bohatou prezentací a uměním cizinců, kteří v našem kraji žijí, pracují anebo studují. Školáci odcházeli plni nových poznatků a dojmů. Festival uspořádalo Integrační centrum pro cizince hradecké Diecézní charity s partnery pod záštitou primátorky města Hradec Králové.

Festival se nesl v duchu barev světa, které mají v různých kulturách svůj význam na národních symbolech, kostýmech a při společenských událostech. Lidé si také vyzkoušeli hru na africké bubny, indonéské tance, brazilskou capoeiru, malování hennou, ochutnali cizokrajná jídla i nápoje. „Zaujaly nás všechny země, nejvíc třeba Brazílie, Vietnam, Indie a taky Česko. V kvízu nás překvapilo, že v Indii je barva smutku bílá. Naučili jsme se tady a poznali spoustu nových věcí. Mohli jsme si všechno vyzkoušet,“ hodnotili festival žáci ze ZŠ Všestary.

Vpodvečer návštěvníky přivítali primátorka Pavlína Springerová a vedoucí Integračního centra pro cizince Jan Kočí. Závěrečný koncert plný barev zahájila dynamickým vystoupením taneční skupina Axé Capoeira. Publikum si získali i africký hudebník a tanečník Roben Mlauzi se skupinou Divoké bubny, akrobatka z Mongolska nebo indonéský kmenový tanec skupiny Kintari. V programu tradičně vystoupili Bety z Vietnamu, Alvina Aghajanyan z Arménie, ukrajinský soubor Radist' nebo tanečnice Khattya z Česka. Premiéru měly Maria ze Sýrie a Mary Angelia Alfred z Indie. Koncert zakončil český soubor Červánky. Akci doprovodila i řada výstav.

Spolufinancováno Evropskou unií.

Jana Karasová)

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2025

Každá koruna pomáhá

Koledující Tři králové vám přinášejí radost a Boží požehnání. Prosíme, podarujte tyto vyslance Charity Česká republika, pomůžete tak lidem v nouzi!

Děkujeme.

TŘÍKRÁLOVÝ KONCERT V NEDELI 5. LEDNA OD 18 HODIN NA ČT1

DMS KOLEDA 30 (60, 90 nebo 190)

→ na číslo **87 777**

Trvalá podpora **DMS TRV KOLEDA 30** (60, 90 nebo 190)

→ na číslo **87 777**

Cena jedné SMS je 30, 60, 90, 190 Kč. Více na www.darcovskasms.cz

→ Darovat online na www.trikralovasbirka.cz

Už 25 let vám naši koledníci přinášejí požehnání. Až u vás v lednu opět zazvoní, popřejí vám vše dobré v novém roce a napíší na dveře požehnání K+M+B+2025, prosíme, přispějte jim také do kasičky na pomoc nemocným a potřebným.

Každý dobrý skutek pomůže. Děkujeme vám!

O koledování v královéhradecké diecézi více na www.hk.caritas.cz a [facebooku](https://www.facebook.com/trikralova_sbirka).

www.trikralovasbirka.cz

@trikralovasbirka

trikralova_sbirka

Nové Adalbertinum

HOTEL / RESTAURACE / KONGRESOVÉ CENTRUM

KONGRESOVÝ HOTEL

v historickém centru Hradce Králové

UBYTOVÁNÍ V HOTELU

*skvělá lokalita, kontinentální snídaně,
budova s historií a podmanivou atmosférou,
kaple sv. Vojtěcha součástí hotelu*

KONGRESY, KONFERENCE, SEMINÁŘE

*krásné historické prostory a sály, moderní
technika, profesionální zajištění akcí*

ROMANTICKÉ SVATBY, OSLAVY

kompletní servis, vše pod jednou střechou

CATERING

mezinárodní tým kuchařů a cukrářů

Objevte kouzlo Nového Adalbertina v srdci Hradce Králové! Tento unikátní hotel a kongresové centrum kombinuje historickou atmosféru s moderním komfortem. Nabízí elegantní ubytování, špičkové konferenční prostory, skvělý catering a možnost pořádání svateb či společenských akcí. Více na noveadalbertinum.cz.

PRO ČTENÁŘE ČASOPISU NABÍZÍME SLEVOU 10% NA UBYTOVÁNÍ - **SLEVOVÝ KÓD: "ADALBERT"**

recepce@noveadalbertinum.cz

+420 495 063 111

noveadalbertinum.cz

Hotel Nové Adalbertinum, Velké náměstí 32/40, 500 03 Hradec Králové